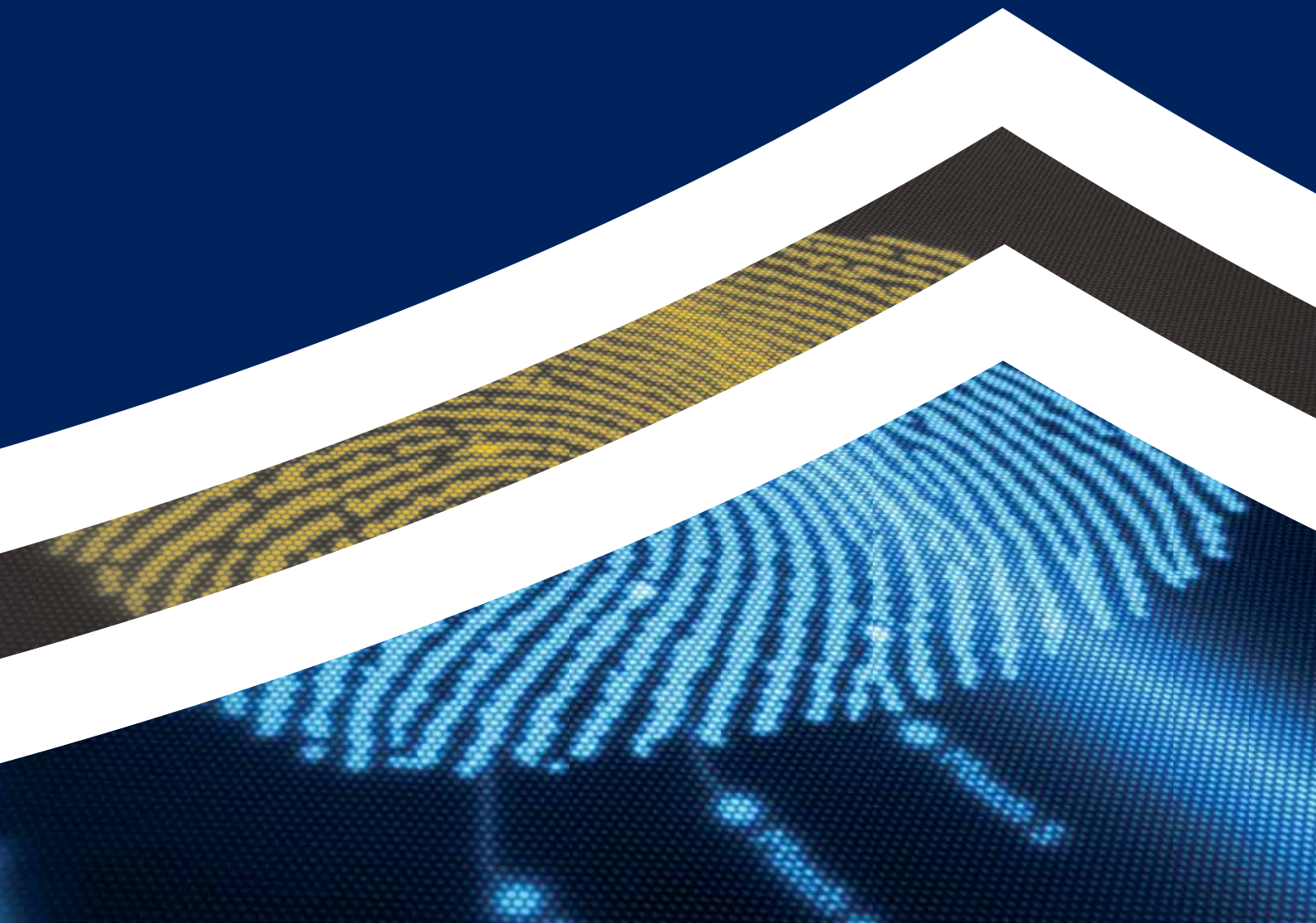
EUROPOL

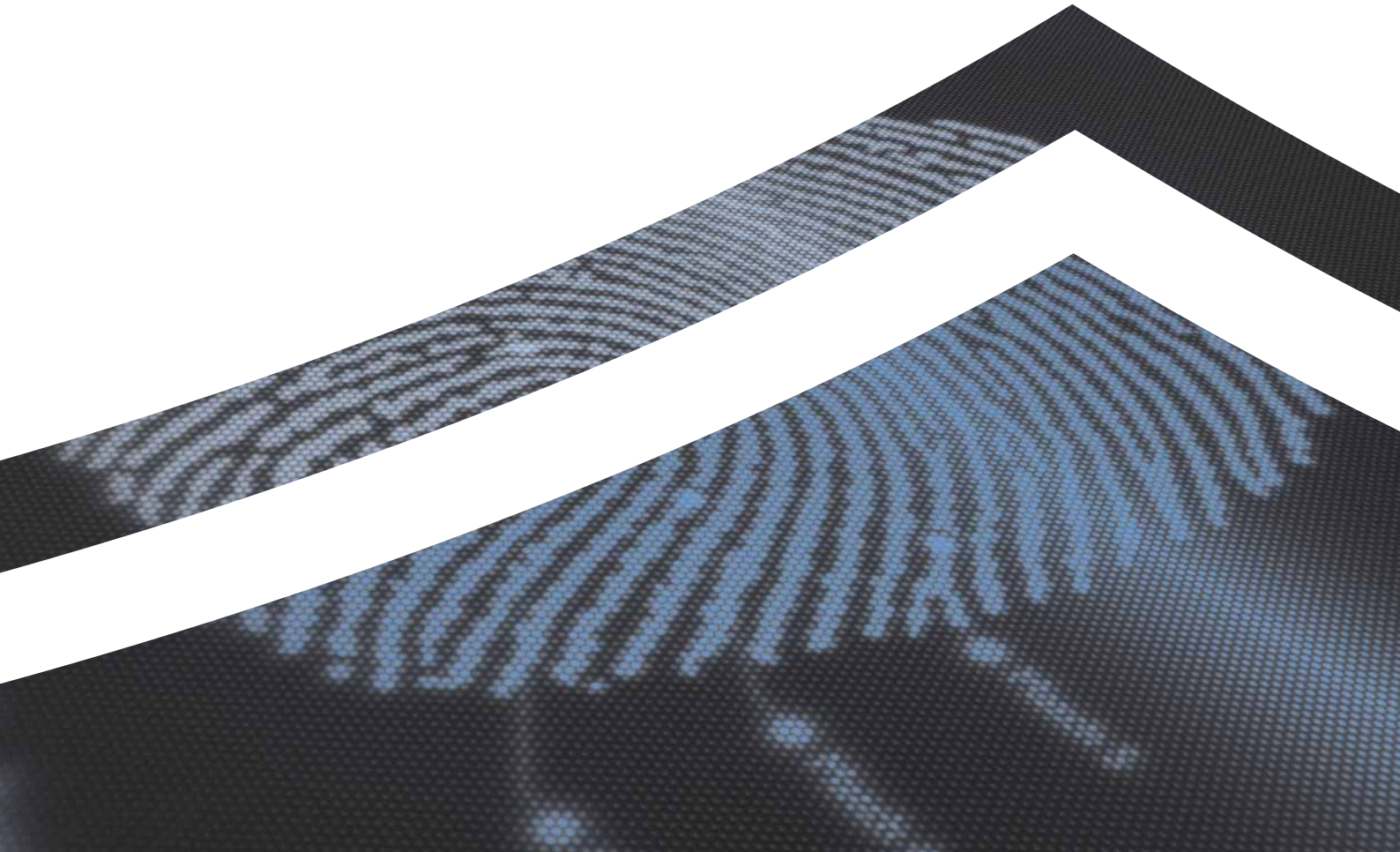
ANALIZA EUROPOL

Raport general privind activitățile Europol



ANALIZA EUROPOL

Raport general privind activitățile Europol



© Oficiul European de Poliție, 2011

Documentul se referă la perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2010

Toate drepturile rezervate. Reproducerea sub orice formă sau prin orice mijloace este permisă numai cu acordul Europol.

Editor: Agnieszka Biegaj

Foto copertă: Fotolia

Dorim să mulțumim în special tuturor fotografilor, autorităților de aplicare a legii din statele membre ale UE și birourilor de legătură Europol pentru contribuțiile lor.

CUPRINS

Cuvânt-înainte 5

1. Despre Europol 7
   1.1. Misiune, priorități și viziune 7
   1.2. Resurse 8

2. Cum funcționează Europol 9
   2.1. Rețeaua de ofițeri de legătură Europol 10
   2.2. Infrastructura de comunicare securizată 10
   2.3. Sistemul informațional Europol 11
   2.4. Aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații 12
   2.5. Sistemul de analiză 14
   2.6. Centrul UE de expertiză în domeniul aplicării legii 20
   2.7. Protecția datelor 22

3. Activitățile operaționale ale Europol 25
   3.1. Terorismul 27
   3.2. Drogurile 30
   3.3. Traficul de ființe umane 33
   3.4. Exploatarea sexuală a copiilor 36
   3.5. Forme organizate de imigrație ilegală 39
   3.6. Falsificarea monedei euro 41
   3.7. Fraudele legate de cardurile de plată 44
   3.8. Criminalitatea bazată pe tehnologii avansate 47
   3.9. Infracțiuni legate de proprietatea intelectuală 49
   3.10. Frauda în materie de TVA din UE 51
   3.11. Spălarea banilor 52

4. Sfera Europol 55
   4.1. Agențiile de aplicare a legii din statele membre ale UE 55
   4.2. Cooperarea externă a Europol 56

5. Progrese 59
   5.1. Strategie și obiective 59
   5.2. Perspective 59

Cuvânt-înainte



Vă prezentăm în continuare *Analiza Europol – Raport general privind activitățile Europol,* care oferă o imagine generală a activității desfășurate de Europol în anul 2010.

Obiectivul acestei publicații este de a oferi detalii cu privire la contribuția Europol la combaterea infracțiunilor grave și a terorismului în Europa, îndeplinind, în același timp, obligația de a prezenta un raport general anual de activitate, în conformitate cu articolul 37 alineatul (10) litera (c) din Decizia Consiliului privind Europol. Documentul *Analiza Europol – Raport general privind activitățile Europol* este transmis Consiliului Uniunii Europene spre aprobare, iar Consiliul îl transmite Parlamentului European spre informare. În plus, difuzarea *Analizei Europol* către publicul larg, susținută de discuțiile care au loc pe marginea acestui text în cadrul Parlamentului European, contribuie la îmbunătățirea transparenței activităților Europol.

Odată cu 2010, Europol a încheiat primul său an de existență în calitate de agenție a Uniunii Europene cu drepturi depline, care și-a continuat misiunea de sprijinire a autorităților UE de aplicare a legii în prevenirea și combaterea tuturor formelor grave de criminalitate internațională și terorism. În anul 2010 a fost adoptată strategia de securitate internă a Uniunii Europene. Europol a jucat un rol activ în elaborarea strategiei și dorește să se implice în punerea în aplicare cu succes a acesteia.

Strategia de securitate internă a UE conferă un rol esențial Oficiului European de Poliție, oferindu-i posibilitatea de a-și îndeplini în condiții mai bune mandatul de a asigura sprijin operațional în combaterea crimei organizate și a terorismului. Strategia plasează în centrul său ideea unui model de securitate convenit la nivel european, care presupune intervenții polițienești bazate pe informații. Acest model va contribui la definirea priorităților comune ale UE și la mai buna înțelegere a amenințărilor la adresa securității interne a Uniunii. Intervențiile polițienești bazate pe informații constituie un principiu esențial și fundamental în toate activitățile de evaluare strategică ale Europol. Consiliul a adoptat deja o decizie cu privire la cadrul unui noi ciclu al politicii UE care va pune în practică aspirațiile strategiei.

În 2010, ca urmare a intrării în vigoare, la 1 august, a Acordului UE-SUA privind programul de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste (TFTP), Europol a dobândit rolul esențial de organism responsabil cu verificarea solicitărilor SUA adresate furnizorilor desemnați de mesaje financiare din Uniunea Europeană. Obiectivul acestei noi colaborări dintre SUA și UE este identificarea, supravegherea și urmărirea penală a finanțării terorismului.

Anul care vine va fi la fel de dinamic pentru Europol. Una dintre prioritățile noastre esențiale va fi punerea în aplicare a unui program îmbunătățit privind Modelul european de informații operative (MEIO) care va demara cu publicarea, în mai 2011, a următoarei evaluări a amenințării pe care o reprezintă crima organizată (OCTA) de către UE și cu stabilirea, de către Consiliul UE, a priorităților privind crima organizată. De asemenea, vom începe remodelarea evaluării noastre strategice, pentru a include conceptul de evaluare a amenințării pe care o reprezintă criminalitatea gravă și organizată (SOCTA), care va fi lansat, pentru prima dată, în 2013.

În ultimii ani, Europol a cunoscut o evoluție din ce în ce mai dinamică, iar Consiliul de administrație al

Europol lucrează în strânsă colaborare cu Comisia Europeană pentru realizarea unei evaluări coerente și independente a performanțelor Europol în cadrul noului regim juridic al agenției.

Distrugerea rețelelor infracționale și teroriste internaționale rămâne principala activitate și cea mai importantă misiune a Europol. Europol va continua să sprijine statele membre în anchete, activități operaționale și proiecte, desfășurate ca răspuns pentru combaterea acestor amenințări.

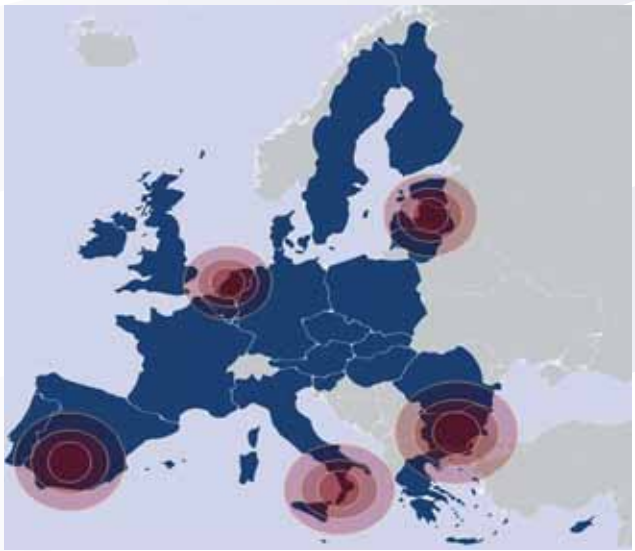
Rob Wainwright
Directorul Europol

1. Despre Europol

1.1. Misiune, priorități și viziune

Misiunea Europol, în calitate de agenție de aplicare a legii a Uniunii Europene, este de a sprijini statele membre în prevenirea și combaterea tuturor formelor grave de criminalitate internațională și a terorismului. Rolul său este de a contribui la realizarea unei Europe mai sigure, în beneficiul tuturor cetățenilor din UE, prin sprijinirea autorităților UE de aplicare a legii, prin schimbul și analiza de informații privind criminalitatea.

Rețelele infracționale și teroriste la scară largă reprezintă o amenințare importantă pentru securitatea internă a UE și pentru siguranța și bunăstarea cetățenilor Uniunii. Cele mai mari amenințări la adresa securității sunt terorismul, traficul internațional de droguri, de ființe umane, falsificarea monedei euro și a cardurilor de plată, frauda, corupția și spălarea banilor, precum și alte activități legate de prezența grupurilor de crimă organizată în economie. De asemenea, se acumulează noi pericole, sub forma criminalității informatice, a fraudei în materie de TVA și a altor infracțiuni sofisticate care abuzează de tehnologiile moderne și de libertățile oferite de piața internă a UE. Toate acestea au fost declarate domenii prioritare de către Consiliul de Miniștri al Uniunii Europene.



Puncte nodale ale criminalității, astfel cum sunt definite în evaluarea de către UE a amenințării pe care o reprezintă crima organizată

Cu mandatul și capacitățile sale consolidate în urma reformei din 2010, Europol încearcă un nou răspuns la aceste amenințări.

Viziunea Europol este de a contribui la o Europă mai sigură, oferind cea mai bună asistență posibilă autorităților de aplicare a legii din statele membre. Acest obiectiv va fi atins prin furnizarea unui set unic de servicii operaționale către Uniunea Europeană, acționând, în principal, drept:

- centru de asistență pentru operațiunile de aplicare a legii;
- punct nodal pentru informațiile privind criminalitatea și
- centru pentru expertiză în domeniul aplicării legii.

În 2010 a fost adoptată strategia de securitate internă a UE, document esențial de elaborare a politicii UE pe termen lung în domeniul aplicării legii. Strategia de securitate internă prezintă diferitele aspecte de politică europeană în domeniul securității interne și oferă orientări strategice pentru acțiunile viitoare. Strategia a fost completată de Comunicarea Comisiei Europene [1] destinată să susțină punerea în aplicare a strategiei. Aceasta identifică cinci obiective în domeniul securității. Trei dintre acestea, și anume distrugerea rețelelor infracționale, prevenirea terorismului și securitatea spațiului informatic, sunt acoperite, în mare măsură, de mandatul Europol. Acțiunile concrete propuse de către Comisie în scopul îndeplinirii obiectivelor reflectă domeniile de competență bine stabilite ale Europol.

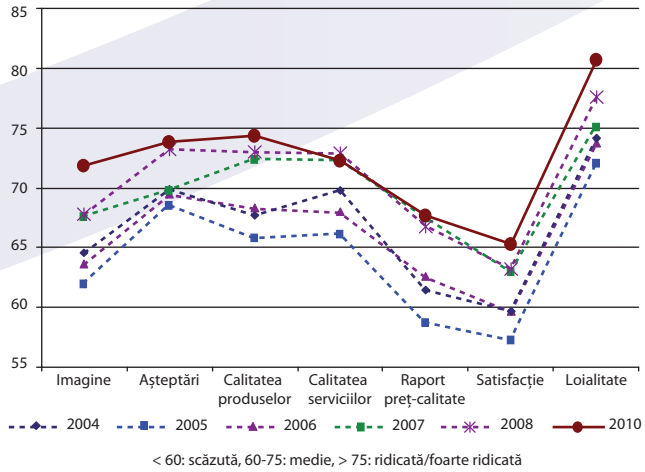
Cele două documente conferă Europol un rol important de punere în aplicare, oferind agenției o importantă oportunitate de dezvoltare suplimentară în următorii ani. Documentele prezintă intervențiile polițienești bazate pe informații operative drept unul dintre conceptele principale. În plus, strategia identifică în mod corect rolul Europol, stabilind că obiectivele principale ale acestuia sunt colectarea și realizarea schimburilor de informații și îmbunătățirea cooperării dintre autoritățile de aplicare a legii în combaterea crimei organizate și a terorismului. De aseme-

[1] Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu „Strategia de securitate internă a UE în acțiune: cinci pași către o Europă mai sigură” [COM(2010) 673 final].

nea, strategia scoate în evidență misiunea Europol de a furniza evaluări periodice ale amenințărilor.

În 2010, EPSI Rating, furnizor extern de servicii, a efectuat un sondaj prin internet privind nivelul de satisfacție al utilizatorilor. Rezultatele sondajului au indicat niveluri de satisfacție în creștere în ceea ce privește Europol. Punctajele înregistrate în fiecare domeniu, cu excepția unuia, au fost cele mai bune obținute vreodată, de la introducerea anchetei în rândul utilizatorilor privind Europol, în 2002. Toate cele 57 de produse Europol care au făcut obiectul sondajului au fost apreciate pozitiv.

Percepția utilizatorilor privind Europol



Sursa: Ancheta în rândul utilizatorilor privind Europol, 2010

1.2. Resurse

Europol utilizează propriile capacități de informare unice și competențele a 698 de angajați, inclusiv 100 de analiști, pentru a identifica și supraveghea cele mai periculoase rețele infracționale și teroriste din Europa. Agențiile de aplicare a legii, reprezentate la Europol de 129 de ofițeri de legătură Europol care lucrează împreună cu centrul Europol de servicii operaționale de permanență (24/7) și cu bazele de date securizate ale Europol, au reușit să desființeze numeroase rețele infracționale și teroriste, să aresteze mii de infractori periculoși, să recupereze milioane de euro și să salveze sute de victime ale criminalității, inclusiv copii victime ale traficului.

Informații generale privind Europol (2010)

- *Sediu:* Haga, Țările de Jos
- *Personal:* 698 angajați la sediu, inclusiv 129 de ofițeri de legătură Europol
- *Buget:* 92,8 milioane EUR
- *Servicii furnizate pentru:* 27 de state membre ale UE, 500 de milioane de cetățeni ai UE
- *Asistență oferită:* 12 000 de anchete transfrontaliere realizate în scopul aplicării legii

În 2010, Europol a devenit agenție a Uniunii Europene, de atunci fiind finanțată de la bugetul UE. Consiliul de administrație al Europol, Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European joacă, fiecare, un rol în stabilirea bugetului Europol. Inițial, bugetul Europol pentru 2010 a fost de 80,1 milioane EUR. Pentru facilitarea tranziției către statutul de agenție, creditele reportate din 2009 în 2010 au fost integrate în bugetul pentru 2010. În plus, la buget au fost adăugate subvenții din partea Comisiei și unele venituri suplimentare. Suma suplimentară se apropie de 12,7 milioane EUR, ajungându-se, în urma modificărilor, la un buget total de 92,8 milioane EUR.

2. Cum funcționează Europol



© Fabiana Scarazzato

Grupurile infracționale și teroriste internaționale acționează în întreaga lume, apelând la cele mai noi tehnologii. Pentru a oferi un răspuns eficace și coordonat, Europol trebuie să fie, în egală măsură, flexibil și inovator, asigurându-se că metodele și instrumentele sale sunt de ultimă oră. Europol menține baze de date și canale de comunicații de tehnologie avansată, oferind facilități rapide și sigure de stocare, cercetare, vizualizare, analizare și realizare a legăturii dintre informațiile principale. Colectarea, analiza și difuzarea acestor informații implică realizarea unor schimburi de mari cantități de date cu caracter personal. Pentru îndeplinirea acestor funcții, Europol aplică cele mai înalte standarde în domeniul protecției și securității datelor.

Toate bazele de date și serviciile Europol sunt disponibile 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână. De asemenea, sunt detașați experți și se oferă servicii prin intermediul unui birou mobil care să fie amplasat la fața locului, la solicitarea unui stat membru.

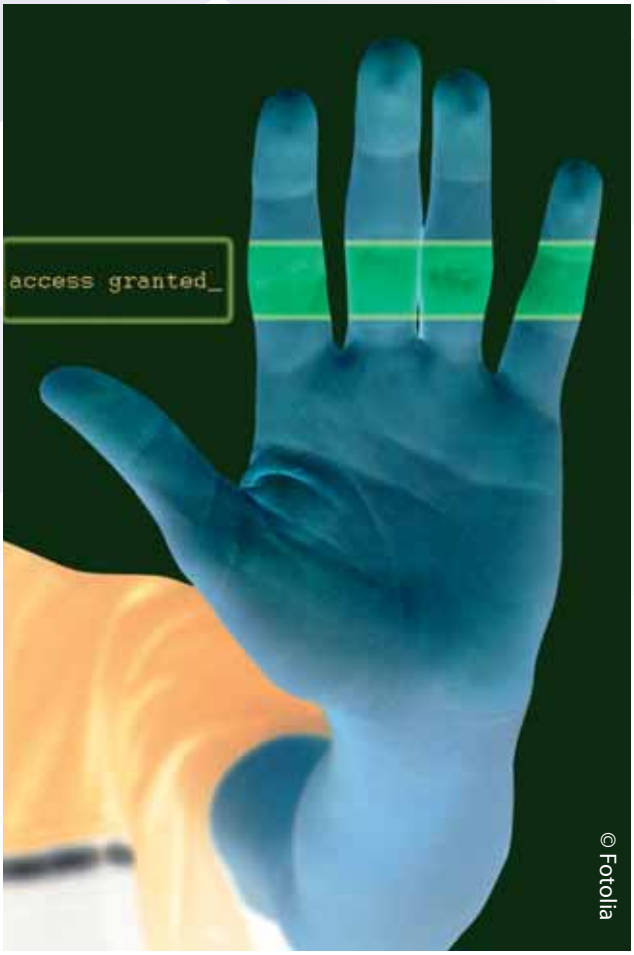
Centrul operațional permanent al Europol

Centrul operațional permanent (24/7) al Europol este singurul punct de efectuare a schimburilor de date dintre Europol, statele membre și părțile terțe. Centrul operațional îndeplinește cinci misiuni principale:

- Serviciu centralizat de comparare a datelor: datele introduse sunt comparate rapid cu toate datele existente. Informațiile operaționale sunt prelucrate în cadrul sistemului Europol, utilizând fișierele de lucru pentru analiză (AWF) care vizează un anumit domeniu de criminalitate. În cazul în care există indicii obținute dintr-un număr de fișiere de lucru pentru analiză, aceste informații sunt consolidate într-un raport analitic, oferindu-se părții care le-a furnizat un răspuns rapid, cu scoaterea în evidență a conexiunilor dintre date, astfel încât să poată fi identificate noi tendințe și evoluții în peisajul infracțional din UE.
- Noul regim juridic al Europol face posibilă prelucrarea datelor cu caracter personal, pentru a stabili dacă aceste date sunt relevante pentru misiunile Europol și pot fi incluse în sistemul informațional al Europol sau în fișiere de lucru pentru analiză.
- Asistență analitică în dosare „tematice”: dosarele și datele care trec prin mai multe proiecte de analiză existente pot fi acum analizate imediat de către Europol.
- Comunicarea cu părțile terțe: centrul operațional prelucrează toate schimburile de informații cu părțile terțe, asigurând comunicarea acestora spre proiectul corespunzător pentru prelucrare suplimentară și primirea de către furnizorul inițial a unui răspuns rapid și exact.
- Asistență pentru activitățile polițienești legate de evenimente importante: centrul operațional coordonează asistența pe care Europol o poate oferi pentru activitățile polițienești desfășurate în cazul unor evenimente importante, de exemplu evenimente sportive, economice, politice sau culturale internaționale de anvergură, care reprezintă o țintă sau o ocazie pentru producerea unor infracțiuni sau acte de terorism.

2.1. Rețeaua de ofițeri de legătură Europol

Ofițerii de legătură Europol asigură o conexiune activă între sediul Europol de la Haga și cele 27 de unități naționale Europol din capitalele statelor membre. Aceasta este o rețea unică alcătuită dintr-un număr de 129 de ofițeri de legătură, care au un rol important în activitățile zilnice de aplicare a legii, prin facilitarea schimburilor de informații, precum și prin asigurarea asistenței și a coordonării în desfășurarea anchetelor. De asemenea, Europol găzduiește ofițeri de legătură din 10 țări care nu sunt membre ale UE și din organizații care acționează împreună cu Europol în baza acordurilor de cooperare. Această rețea este sprijinită de canale de comunicare securizate asigurate de către Europol. În plus, Europol a detașat doi ofițeri de legătură la Washington DC și unul la sediul Interpol de la Lyon.



© Fotolia


© Fotolia

2.2. Infrastructura de comunicare securizată

Pentru a-și susține propriile activități și a oferi statelor membre ale UE, țărilor din afara UE și părților terțe o gamă din ce în ce mai extinsă de servicii operaționale și strategice, Europol menține și dezvoltă în permanență o infrastructură de telecomunicații avansată din punct de vedere tehnic, fiabilă, eficace și securizată.

Coloana vertebrală a infrastructurii Europol o constituie rețeaua acestuia, care asigură legătura dintre toate statele membre și un număr din ce în ce mai mare de țări din afara UE și părți terțe, cu care Europol a încheiat acorduri de cooperare. În 2010, au fost realizate patru noi conexiuni în rețea cu țări din afara UE, precum și patru modernizări pentru securizarea serviciilor extranet.

Securitatea infrastructurii rețelei reprezintă o preocupare prioritară pentru Europol, securitatea avansată constituind baza menținerii încrederii tuturor părților care realizează schimburi de date și informații cu și prin intermediul Europol.

Operațiunea „Phantom”

În februarie 2010, Europol a sprijinit poliția germană în arestarea a cinci persoane care facilitau imigrația ilegală, inclusiv trei suspecți principali. În cursul operațiunii, anchetatorii au efectuat percheziții la 18 adrese din Berlin, Brandenburg și Sachsen. În afară de probele materiale, s-au confiscat peste 55 000 EUR în numerar, mai multe calculatoare, o armă de mână și cocaină. Cu ocazia acestor percheziții la domiciliu au fost descoperiți nouă imigranți provenind din Vietnam.


© Bernhard Gorholt

Anchetele sprijinite de Europol au vizat peste 20 de suspecți care organizau transporturi clandestine de imigranți ilegali, „garantându-le” că vor ajunge la destinația lor finală, chiar dacă încercările anterioare eșuaseră. Prețul cerut pentru întreaga călătorie era de aproximativ 10 000 EUR și aceasta dura între câteva zile și mai multe săptămâni. Adesea, familiile de imigranți ilegali și-au vândut casa sau bunurile pentru a plăti călătoria respectivă.

În unele cazuri, imigranții au vândut în mod ilegal mărfuri, de exemplu țigări, pentru a-și plăti în avans călătoria spre Europa de Vest, în principal spre Franța și Regatul Unit. Potrivit declarațiilor unora dintre imigranții ilegali, Regatul Unit este considerat o destinație de vis de către vietnamezi, deoarece pot câștiga ușor bani lucrând ca grădinari care îngrijesc și protejează plantațiile ilegale de canabis.

Această anchetă a vizat o rețea infracțională care acționa pe teritoriul Europei. Republica Cehă, Franța, Ungaria, Slovacia și Regatul Unit au desfășurat anchete în paralel. La această operațiune amplă au participat peste 250 de anchetatori din cadrul poliției federale germane și al poliției din Berlin.

Experții Europol au fost prezenți la centrul de coordonare operațional pentru a oferi asistență tehnică și sprijin analitic și operațional, datorită numărului mare de percheziții executate. În cursul fazei de cercetare, Europol a elaborat mai multe rapoarte secrete și a facilitat schimbul de informații, contribuind, de asemenea, la descoperirea de noi legături infracționale.

2.3. Sistemul informațional Europol

Scopul primordial al sistemului informațional Europol (EIS) este identificarea unor corespondențe între datele furnizate de diferite state membre și părți terțe.

Germania a furnizat cele mai multe date în sistem, fiind urmată de Franța, Belgia, Europol (în numele părților terțe) și Spania. Trebuie menționat că marea majoritate a datelor din EIS sunt introduse cu ajutorul sistemelor automate de încărcare a datelor.

La începutul anului 2010, a fost introdusă o nouă versiune a sistemului. Cea mai importantă modificare a fost aplicarea automată a codurilor de manipulare. Aceasta oferă statelor membre posibilitatea punerii la dispoziție a unor informații mai sensibile, în condiții optime de protecție a datelor. În plus, s-au înregistrat

progrese semnificative în ceea ce privește sprijinul acordat statelor membre pentru punerea în aplicare a sistemelor proprii de încărcare automată a datelor. În 2010, Polonia și Regatul Unit au pus în aplicare propriile sisteme de încărcare automată a datelor. Numărul total al statelor membre care au în prezent capacitatea de a încărca automat datele în sistemele Europol a crescut la 12. Numeroase alte țări se pregătesc să introducă acest instrument.

Sistemul informațional Europol (decembrie 2010)

Conținut:
- 174 459 subiecte
- 35 585 entități „persoane”

Comparativ cu decembrie 2009, numărul subiectelor conținute în sistemul informațional Europol a crescut cu 28 %.

Domenii principale de infracționalitate:
- traficul de droguri, 26 % din numărul total de subiecte
- traficul de ființe umane, 24 %
- falsificarea banilor, 20 %
- jafuri, 9 %
- fraudă și înșelăciune, 4 %

Utilizare:
- 137 339 de introduceri de noi date au fost efectuate în sistemul informațional Europol în 2010
- 147 345 de cercetări în sistem au fost efectuate în 2010

Coduri de manipulare

Codurile de manipulare reprezintă un mijloc de protejare a unei surse de informații. Codurile asigură securitatea informațiilor și prelucrarea sigură și adecvată a acestora, conform dorinței proprietarului informațiilor și cu respectarea deplină a normelor juridice naționale ale statelor membre. Codurile de manipulare indică în ce scopuri pot fi utilizate informațiile furnizate și cine va avea acces la acestea în viitor.

2.4. Aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații

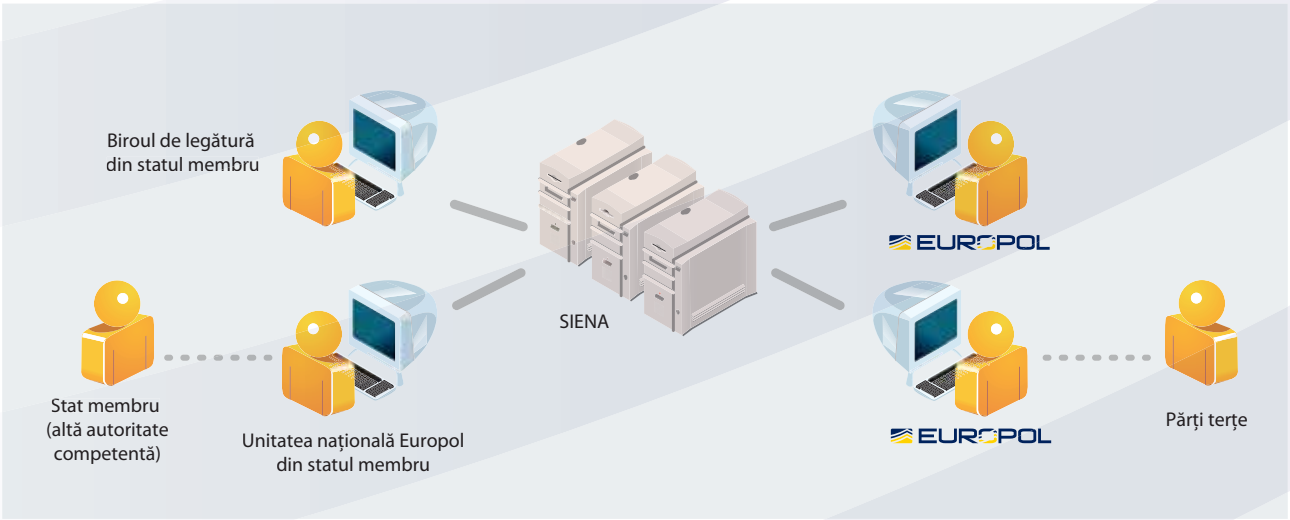
Aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații (SIENA) reprezintă un instrument de ultimă generație care permite comunicarea și schimburile rapide, sigure și simplificate de informații operaționale și strategice privind criminalitatea între Europol, statele membre și părțile terțe care au încheiat acorduri de cooperare cu Europol.

Schimbul de informații prin intermediul SIENA (2010)

- 11 738 de dosare noi, media lunară fiind de 978, rezultând o creștere cu 12 % comparativ cu 2009
- 29 % din dosarele noi au fost legate de droguri, urmate de fraudă și înșelăciune (16 %), falsificarea banilor (13 %), imigrația ilegală (9 %) și alte mijloace frauduloase de plată (8 %)
- 250 978 de mesaje operaționale au fost comunicate între statele membre, Europol și părțile terțe, media lunară fiind de 20 940

Aplicația SIENA este utilizată de la 1 iulie 2009. La proiectarea și punerea în funcțiune a SIENA s-a pus un accent deosebit pe protecția datelor și pe confidențialitate, pentru a asigura respectarea tuturor cerințelor legii. De asemenea, securitatea este considerată esențială și au fost luate toate măsurile necesare pentru a permite schimburile securizate de informații restricționate. În plus, s-au luat în considerare cele mai bune practici utilizate în schimbul de informații în domeniul aplicării legii, precum fiabilitatea și utilizarea codurilor de manipulare și de evaluare, cu specificarea condițiilor de utilizare.

Încă de la început, aplicația SIENA a fost proiectată să faciliteze comunicarea dintre unitățile naționale Europol, birourile de legătură din statele membre și Europol. În 2010, aplicația SIENA a fost modificată pentru a fi extinsă la autoritățile UE de aplicare a legii și la parteneri de cooperare precum Eurojust, Interpol, Australia, Canada, Norvegia, Elveția și SUA. Politica de acces este în curs de stabilire și va include sesiuni de formare și extinderi ale rețelei securizate.



Europol asigură un schimb de informații sigur privind criminalitatea, prin intermediul SIENA.

Comentarii ale utilizatorilor externi ai SIENA

„Este un produs foarte bun, care prezintă îmbunătățiri substanțiale.”
(Franța)

„Funcțiile de căutare avansată și statistică vor fi mai mult decât utile pentru noi…”
(Franța)

„Îmi plac funcțiile de căutare și statistică, sunt noi și, în general, reprezintă progrese importante…”
(Suedia)

„SIENA 2.0 constituie un progres față de prima versiune.”
(Țările de Jos)

2.5. Sistemul de analiză

2.5.1. Analiza operațională

Analiza reprezintă piatra de temelie în activitățile moderne de aplicare a legii bazate pe informații operative și este esențială pentru toate activitățile Europol. Capacitățile noastre de analiză se bazează pe tehnologii avansate adaptate nevoilor din domeniul aplicării legii. Analiștii care lucrează în cadrul Europol folosesc metode și tehnici de vârf care îi ajută la identificarea verigilor lipsă în cadrul anchetelor transfrontaliere din UE. Analiștii utilizează fișiere de lucru pentru analiză grupate pe subiecte, pentru a furniza informații în cadrul operațiunilor în curs de desfășurare în statele membre, iar aceste informații constituie adesea elemente de progres în numeroase anchete internaționale.


© Fotolia

Analiza rețelelor sociale

Europol a adoptat tehnica de ultimă oră a analizei rețelelor sociale (*social network analysis*, SNA) ca modalitate inovatoare de efectuare a analizei informațiilor și de sprijinire a anchetelor privind crima organizată și terorismul.

Analiștii de informații pot acum aplica algoritme matematice pentru a identifica și măsura seturi de date complexe și/sau de dimensiuni mari și identifica rapid actorii principali, grupurile de suspecți vizate și alți parteneri ascunși care, în alte condiții, ar rămâne neobservați. SNA reprezintă o abordare de valoare care completează tehnicile convenționale de analiză a conexiunilor, sporește calitatea raportării informațiilor și contribuie la stabilirea priorităților activității de investigare.

Sistemul de analiză Europol este sistemul informațional operațional care găzduiește datele furnizate de părțile interesate care cooperează cu Europol.

Diferitele componente ale sistemului de analiză oferă următoarele avantaje:

- centralizarea și gestionarea informațiilor;
- soluții adaptate de extracție a textelor și
- capacități analitice prin intermediul unei game largi de instrumente de analiză.

Sistemele Europol sunt interconectate, ceea ce înseamnă că toate informațiile introduse într-un sistem pot fi identificate și în celelalte sisteme.

Rețeaua informatizată de criminalistică

În 2010, Europol a finalizat punerea în aplicare inițială a centrului de ultimă generație pentru extragerea și analiza informațiilor privind criminalitatea din date digitalizate. Capacitatea de a identifica în mod eficient informațiile relevante din cantități uriașe de date informatice, menținându-le în același timp valabilitatea judiciară, devine o armă indispensabilă în lupta împotriva criminalității. Prin intermediul acestei noi soluții tehnice, Europol poate oferi în prezent un serviciu de înaltă calitate autorităților europene de aplicare a legii, serviciu care identifică și prelucrează aceste informații, cu îmbunătățiri substanțiale în ceea ce privește cantitatea de date care poate fi prelucrată. Acest serviciu furnizat la nivel central este completat de posibilitatea de a sprijini autoritățile competente în teren, prin amplasarea la fața locului a unui instrumentar mobil operat de un expert, pentru analiza criminalistică a datelor informatice.

2.5.2. Analiza strategică

Analiza strategică reprezintă în continuare un alt aspect important al activităților analitice ale Europol.

Evaluarea amenințării pe care o reprezintă crima organizată (OCTA), începând din 2006

OCTA este cel mai important document de analiză strategică elaborat de Europol. Acesta este documentul care stă la baza priorităților și recomandărilor Consiliului Uniunii Europene privind combaterea crimei organizate în Europa. Elaborat în conformitate cu principiile intervențiilor polițienești bazate pe informații, OCTA este recunoscut drept un proiect de pionierat care, în scurta sa existență, a introdus concepte inovatoare, precum punctele nodale de criminalitate și tipologia grupurilor de crimă organizată, concepte acceptate și adoptate la nivel politic, de aplicare a legii și la nivel academic. În 2013, OCTA va fi înlocuit cu o publicație îmbunătățită, și anume Evaluarea amenințării pe care o reprezintă infracțiunile grave și crima organizată (*Serious and Organised Crime Threat Assessment*, SOCTA).

Proiectul „Harmony” și ciclul de politică

Proiectul „Harmony” s-a derulat din octombrie 2009 până în decembrie 2010 și a fost finanțat de către Comisia Europeană. Proiectul a fost condus de Belgia, împreună cu Europol, Țările de Jos și Regatul Unit în calitate de parteneri. Scopul principal al proiectului a fost revizuirea și consolidarea Modelului european de informații operative. Europol a participat activ pe toată durata proiectului „Harmony”, având o contribuție importantă la calitatea generală a mecanismului elaborat.

Primul ciclu de politică de doi ani, care servește drept pilot, va începe cu publicarea OCTA, în luna mai 2011. Odată cu OCTA, Europol va prezenta și concluzii și o listă de domenii prioritare de criminalitate, precum și eventualele măsuri care trebuie adoptate. Prezentarea va fi urmată de concluziile Consiliului cu privire la prioritățile legate de crima organizată. Ciclul complet de politică de patru ani va începe în 2013, cu concluziile Consiliului întemeiate pe prima evaluare a amenințărilor reprezentate de infracțiunile grave și criminalitatea organizată (SOCTA) care urmează să fie elaborată de către Europol.

Comitetul permanent pentru securitate internă (COSI) va avea un rol important în ciclul de politică. Comitetul va sprijini Consiliul în alegerea priorităților, precum și în adoptarea planurilor strategice multianuale și a planurilor de acțiune operaționale anuale, în scopul realizării obiectivelor stabilite de Consiliu. Întrucât Europol este implicat activ în acțiunile Comitetului, competențele specifice ale Europol pot fi exploatate pe deplin în procesul elaborării de politici.

Raportul privind situația și evoluția terorismului în Uniunea Europeană (TE-SAT), începând din 2007

În 2010, Europol a elaborat cel de al patrulea raport privind situația și evoluția terorismului în UE (*EU Terrorism Situation and Trend Report* – TE-SAT). Raportul informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la fenomenul terorismului în UE, din perspectiva aplicării legii.



TE-SAT este un document neclasificat bazat pe informații furnizate de statele membre ale UE, de țări care nu sunt membre ale UE și de organizații partenere precum Eurojust.

Raportul din 2010 a indicat reducerea continuă a numărului de atacuri teroriste în UE, avertizând însă cu privire la scăderea intensității măsurilor de prevenire. Teroriștii islamiști din interiorul și din afara UE au continuat să vizeze un număr cât mai mare de victime, fără a face vreo deosebire, aspect demonstrat de încercarea unui radicalist nigerian de a arunca în aer un avion de linie american care zbura de la Amsterdam la Detroit, la 25 decembrie 2009. Una dintre tendințele identificate în TE-SAT 2010 o constituie faptul că acțiunile teroriste islamiste sunt din ce în ce mai des săvârșite de persoane autoradicalizate și adesea autoinstruite, care acționează în mod solitar. Raportul a indicat, de asemenea, o creștere a terorismului de extremă stângă și a terorismului anarhist în UE.

Evaluarea amenințării pe care o reprezintă crima organizată din Rusia (ROCTA), începând din 2008

Această evaluare a unor amenințări specifice analizează amenințările actuale și pe cele preconizate pe care le reprezintă crima organizată din Rusia în Uniunea Europeană. Raportul din 2010 a constatat rolul important pe care îl are crima organizată din Rusia pe mai multe piețe ale activităților infracționale din UE. Spălarea banilor, traficul de persoane, arme, droguri, contrabanda cu țigări, frauda și infracționalitatea economică reprezintă principalele piețe în care efectele acesteia se fac simțite în UE, dar și în afara acesteia. Sectorul financiar constituie un intermediar esențial pentru crima organizată din Rusia, care pare că favorizează și abuzează anumite centre financiare străine și *offshore*, precum și bănci și instituții financiare din UE și din alte părți ale lumii, pentru facilitarea activităților infracționale și spălarea produselor infracțiunilor.

Evaluarea amenințării pe care o reprezintă crima organizată din Africa de Vest (OCTA-WA), 2009

Acest raport recunoaște amenințarea din ce în ce mai mare pe care o reprezintă crima organizată din Africa de Vest, în special impactul acesteia asupra securității interne a UE. Raportul identifică principalele caracteristici ale amenințării și oferă o perspectivă asupra combaterii eficace a acesteia. Astfel, raportul evaluează principalele activități de crimă organizată care fac legătura dintre situația criminalității în Africa de Vest și situația criminalității în UE, în special în domenii precum traficul de droguri, traficul de persoane, imigrația ilegală și frauda. De asemenea, raportul descrie principalele tipuri de grupuri de crimă organizată existente în Africa de Vest și legăturile acestora cu dinamica crimei organizate din Uniunea Europeană.

Datorită produselor de analiză strategică precum OCTA, ROCTA, OCTA-WA și TE-SAT, se oferă un sprijin mai substanțial factorilor de decizie în identificarea priorităților în domeniul complex al criminalității organizate și terorismului. Pe baza orientărilor politice, ofițerii de aplicare a legii își pot adapta activitatea operațională desfășurată la nivel național, regional și local. De asemenea, ei pot utiliza mecanismele de cooperare regională existente inițiate de Europol, Grupul operativ al Mării Baltice sau Inițiativa de cooperare în Europa de Sud-Est (SECI). Potrivit Tratatului de la Lisabona, importanța evaluării cuprinzătoare a amenințărilor sporește în mod constant, Europol devenind astfel un factor semnificativ de contribuție la procesul elaborării de politici.

Recent, a fost creată echipa Europol de scanare, analiză și notificare (*Scanning, Analysis and Notification* – SCAN) care va furniza autorităților naționale competente din UE un nou produs strategic: notificările de alertă rapidă privind noi amenințări legate de crima organizată. În 2010, echipa SCAN a transmis șase notificări de alertă OC-SCAN. Aceste evaluări au fost inițiate ca urmare a primirii de atenționări și rapoarte inițiale privind existența unor amenințări, furnizate de autoritățile din Croația, Republica Cehă, Danemarca și Finlanda, fiind, de asemenea, determinate de prioritățile Președinției spaniole și ale celei belgiene a UE.

Notificările OC-SCAN privind amenințările, transmise în 2010, au făcut referire la următoarele subiecte:

- **Expansiunea clubului de motocicliști Hells Angels în Europa de Sud-Est.** Clubul de motocicliști Hells Angels (HAMC) și-a extins în mod considerabil prezența în Europa de Est. În ultimii ani, Hells Angels s-au răspândit cu o mare rapiditate în Europa de Sud-Est, în special în Turcia și în Albania. Stabilindu-și influența teritorială în această parte a Europei, Hells Angels și-a construit relații apropiate cu bandele criminale locale de motocicliști (*outlaw motorcycle gangs*, OMCG) din Albania, Bulgaria și fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, ajungând până în Turcia. Membrii HAMC acționând acum în Europa de Sud-Est au capacitatea de a se implica în traficul de droguri pe „ruta balcanică".


© Europol

- **Bandele stradale implicate în activități de crimă organizată în UE.** Dimensiunea tot mai extinsă la nivel internațional a anumitor bande stradale reprezintă o amenințare transfrontalieră. În special, grupuri precum Latin Kings (în Europa de Sud) și Black Cobra (în Europa de Nord) au capacitatea de a se implica în acțiuni de crimă organizată ca bande stradale de nivel superior. În plus, o serie de bande stradale de nivel inferior din UE prezintă legături cu grupurile de crimă organizată (OCG).
- **Traficul ilegal și circulația internă a armelor de foc grele în UE.** Această notificare privind existența unei amenințări a indicat creșterea numărului de arme de foc grele aflate în posesia grupurilor de crimă organizată. Disponibilitatea acestora de a folosi arme de foc în spații frecventate de populație reprezintă o amenințare importantă atât pentru publicul larg, cât și pentru personalul responsabil cu aplicarea legii. Cu toate că majoritatea grupurilor de crimă organizată preferă armele de mână, se înregistrează o creștere a utilizării armelor de foc grele, precum puștile de asalt (de exemplu, AK-47) și dispozitivele explozive. Deși cantitatea de arme de foc grele aflate în circulație în UE pare să satisfacă, în mare parte, cererea actuală, furnizorii din Europa de Sud-Est pot răspunde oricărei creșteri a acestei cereri. Faptul că, în unele regiuni ale UE, se poate cumpăra o armă Kalașnikov sau un lansator de rachete la prețuri mici, între 300 și 700 EUR, indică disponibilitatea imediată a acestor arme pentru infractori.
- **Diversificarea utilizării aeronavelor ușoare în scopul traficului ilicit.** Pe lângă traficul de droguri către și în interiorul Uniunii Europene, aeronavele ușoare sunt utilizate pentru a facilita imigrația ilegală, transportul clandestin al victimelor traficului de ființe umane (THB) și traficul de arme de foc, de diamante, precum și transporturile de numerar în sume mari, pentru spălarea banilor. Intensificarea utilizării aeronavelor ușoare pentru trafic este facilitată de lipsa unei monitorizări pe întregul teritoriu al Uniunii Europene, precum și de lipsa sancțiunilor.
- **Exploatarea sistematică a minorilor de către grupurile de crimă organizată mobile (itinerante) din UE.** Actele grave de violență și intimidarea utilizate de aceste grupuri pentru a controla și exploata minori, inclusiv forme extreme de violență precum abuzul sexual și tortura, sunt în creștere. Cu toate că nivelul exact de amenințare este necunoscut, există numeroase exemple de minori traficați în scopul exploatării sexuale și al exploatării prin muncă. Grupurile acționează cu ajutorul unor colaboratori, în special intermediari din regiuni sursă principale, pentru a asigura o sursă permanentă de victime și a reduce riscul descoperirii de către autoritățile de aplicare a legii, prin transferarea periodică a minorilor între diferitele grupuri.

Lupta Europol împotriva contrabandei cu țigări

Europol sprijină agențiile de aplicare a legii în prevenirea și combaterea activităților grupurilor de crimă organizată implicate în fabricarea ilegală și traficul de țigări și produse din tutun. Comerțul ilicit cu tutun costă Uniunea Europeană aproximativ 10 miliarde EUR anual, reprezentând venituri pierdute.

Produsele din tutun falsificate și introduse prin contrabandă sunt vândute pe piețe deschise, adesea clienții neștiind că produsele cumpărate sunt ilegale. Banii pe care aceștia îi plătesc merg direct către grupurile infracționale, finanțând alte domenii și forme grave de criminalitate și terorism.

Pentru creșterea profiturilor, tutunul ilegal este produs din materiale ieftine, acordându-se foarte puțină atenție controlului sanitar și de calitate. Aceste țigări sunt vândute fumătorilor în locul produselor autentice care trebuie să respecte anumite standarde. În țigările falsificate confiscate s-au descoperit căpușe, ouă de insecte, fungi și chiar excremente umane.


© Fotolia

Operațiunea „Forecourt”

Informațiile au arătat că un grup de crimă organizată folosea conducători auto care lucrau pentru o societate legală de transport, pentru contrabanda cu produse din tutun în Regatul Unit. Pe traseul către Regatul Unit, șoferii opreau în Luxemburg, pentru a încărca tutun pentru țigări rulate manual. Aceștia foloseau drept acoperire vehiculele societății la care erau angajați și profitau de cursele frecvente către Regatul Unit pentru a facilita importurile.

Europol a analizat principalele informații furnizate care indicau modul de operare al infractorilor și a contribuit la identificarea sursei de tutun, a persoanelor și a vehiculelor implicate.

Operațiunea s-a finalizat cu două arestări și confiscarea, de către autoritățile din Regatul Unit, a aproape două tone de tutun pentru țigări rulate manual. Această operațiune a prevenit pierderi de taxe și impozite în valoare de aproximativ 277 000 EUR.

EuVID

EuVID este un instrument operațional de aplicare a legii care facilitează identificarea vehiculelor și a actelor vehiculelor. Participanții la proiectul EuVID sunt Austria, Franța, Germania, Italia, Suedia și Europol.

În prezent, EuVID cuprinde informații cu privire la 83 de mărci și tipuri diferite de vehicule, informații referitoare la acte autentice ale vehiculelor, emise în 55 de țări, un catalog al cheilor pentru vehicule, precum și un ghid privind modul de investigare a unei infracțiuni legate de autovehicule. EuVID este pus la dispoziție pentru operațiuni comune și este utilizat drept bază pentru formarea profesională în domeniul identificării vehiculelor.


© Fotolia

2.5.3. Formarea profesională în domeniul analizei

Europol oferă un nou curs de formare profesională în domeniul analizei, cu durata de două săptămâni, intitulat „Formare profesională privind analiza operațională integrată". Pentru a satisface solicitările tot mai numeroase ale statelor membre, echipa de formatori în domeniul analizei a elaborat două versiuni de curs separate, una pentru analiștii și specialiștii care lucrează în cadrul Europol și una care are la bază conceptul de „formare a formatorilor". Această din urmă versiune a fost dedicată în mod special potențialilor formatori din statele membre, pentru a viza elementele esențiale ale ciclului de informații și a pune accentul, în principal, pe analiză.


© Fotolia

Europol a organizat deja cinci cursuri pentru un număr total de 58 de cursanți din 28 de țări diferite din Europa, precum și din Australia și Statele Unite. Numeroase state membre au utilizat materialele, metodele și exercițiile conținute în cursul Europol pentru a elabora propriile cursuri de analiză operațională. În 2010, atât cursurile de analiză financiară, cât și cele de analiză strategică au fost restructurate pentru personalul operațional al Europol. Aceste cursuri cu durata de două săptămâni vor fi, de asemenea, oferite analiștilor din statele membre, începând din 2011.

2.6. Centrul UE de expertiză în domeniul aplicării legii

Pentru a-și consolida poziția de platformă pentru domenii de specialitate și pentru a facilita schimbul de cunoștințe și comunicarea cu diferite comunități de experți, Europol a creat Platforma Europol pentru experți (EPE). Viziunea acestei platforme este de a reprezenta un mediu sigur pentru specialiștii din diverse domenii ale aplicării legii, oferindu-le posibilitatea de a face schimb, în cadrul comunităților respective, de cunoștințe, bune practici și date fără caracter personal privind criminalitatea. EPE a fost pusă la dispoziție pe internet, în noiembrie 2010. Această platformă a fost creată nu numai pentru publicarea de documente, ci și pentru a încuraja utilizatorii autorizați să coopereze online, prin intermediul unei serii de instrumente de colaborare.

În 2010, Europol a pregătit crearea unui număr de platforme pentru experți în 2011, vizând, în special:

- exploatarea sexuală a copiilor;
- supravegherea transfrontalieră și livrările controlate;
- criminalitatea informatică (I-FOREX);
- investigarea omuciderilor;
- răpirea, luarea de ostatici și șantajul;
- falsificarea banilor și frauda legată de cardurile de plată (PaySafe);
- protecția martorilor.

De asemenea, se află în pregătire migrarea Platformei de comunicare Atlas la EPE pentru unitățile de operațiuni speciale și antiteroriste.

2.6.1. Rețeaua europeană de echipe consultative

Rețeaua europeană de echipe consultative (EuNAT) cuprinde echipe consultative și unități de gestionare a crizelor din cadrul agențiilor de aplicare a legii, care oferă consiliere strategică și/sau tactică, asistență și coordonare în investigarea cazurilor de răpire, luare de ostatici și șantaj.

EuNAT asigură legătura permanentă dintre echipele consultative și Europol, pentru a facilita cooperarea internațională promptă, ca răspuns la riscurile care pun viața în pericol. Rețeaua asigură schimbul de

bune practici și elaborează standarde în acest domeniu specific, pe întreg teritoriul UE.

2.6.2. Tratamentul informatorilor

Informatorul reprezintă un element de importanță crucială în cadrul activităților polițienești. Implicarea unui informator încă de la începutul procesului de colectare a informațiilor privind criminalitatea poate conduce la reușita anchetei. Calitatea informațiilor colectate este direct proporțională cu cea a informatorului.

Formele grave de criminalitate organizată nu sunt restricționate de frontierele naționale, astfel încât informatorii pot furniza informații în sprijinul aplicării legii în mai multe țări.

Situația juridică actuală în ceea ce privește utilizarea informatorilor nu este uniformă la nivelul UE, deși colaborarea cu informatorii constituie o practică obișnuită și larg răspândită.

2.6.3. Supravegherea transfrontalieră și livrările controlate

Supravegherea secretă reprezintă unul dintre principalele instrumente de investigare moderne utilizate pentru obținerea de informații decisive referitoare la structurile criminale. Cu toate acestea, dat fiind caracterul transnațional al grupurilor de crimă organizată moderne, autoritățile de aplicare a legii se confruntă din ce în ce mai des cu cazuri de observare și supraveghere transfrontalieră care creează probleme atât din punct de vedere juridic, cât și operațional.

Europol este membru al Grupului de lucru pentru supraveghere transfrontalieră, al cărui scop este încurajarea cooperării internaționale și oferirea unui forum pentru elaborarea de tehnici de supraveghere sigure și eficiente în domeniul aplicării legii.

Un alt instrument principal de investigare îl constituie aplicarea și utilizarea operațională sistematică a metodelor de supraveghere secretă împreună cu livrări controlate. O colecție de acte legislative din diferite state membre privind livrările controlate este disponibilă pe suport CD-ROM pentru informarea experților asupra problemelor care ar putea apărea în cadrul cooperării transfrontaliere.

2.6.4. Protecția martorilor

Protecția martorilor reprezintă una dintre cheile de boltă în lupta împotriva crimei organizate și a terorismului, iar rețeaua Europol pentru protecția martorilor este cea mai extinsă din lume. Serviciile Europol responsabile cu protecția martorilor includ:

- armonizarea diferitelor programe naționale;
- crearea de noi unități și programe de protecție a martorilor;
- standardizarea proceselor precum relocarea martorilor și
- instruirea agenților responsabili cu protecția martorilor.

Curs universitar în domeniul protecției martorilor

Acest proiect derulat de către Regatul Unit în colaborare cu Europol oferă, pentru prima dată, un program educațional standardizat pentru protecția martorilor, la nivel european. Cursul, cu durata de două săptămâni, va fi disponibil începând din 2011.

2.6.5. Grupul de lucru al Europol privind infracțiunea de omucidere

În 2009, Regatul Unit a propus crearea unui punct focal pentru aspecte legate de omucideri în cadrul Europol. Această propunere a fost susținută de șefii unităților naționale Europol în 2010. Grupul de lucru va reprezenta autoritatea competentă privind aspecte strategice legate de omucideri și se va baza pe implicarea amplă a specialiștilor, utilizând o rețea integrată de anchetatori europeni specializați în omucideri.


© Fotolia

O altă parte importantă a propunerii a fost crearea unui depozit central pentru informațiile referitoare la subiecte definite legate de omucideri. Accentul se va pune, în primul rând, pe:

- criminalii în serie;
- omuciderile care au legătură cu crima organizată;
- moduri de operare specifice în cazuri de crime săvârșite în numele onoarei sau crime comise în școli și
- noi evoluții în domeniu și noi tehnici de investigare.

Aceste obiective vor fi atinse prin dezvoltarea unei soluții tehnice care să sprijine rețelele online în realizarea schimburilor de informații, bune practici și comunicări între experți.

2.7. Protecția datelor

Europol dispune de unul dintre cele mai solide sisteme de protecție a datelor din domeniul aplicării legii. Responsabilul cu protecția datelor (DPO) din cadrul Europol asigură respectarea legii în ceea ce privește protecția datelor, inclusiv prelucrarea datelor referitoare la personalul Europol. Principala misiune a unității este de a crea un cadru de politici adaptate care să servească nevoilor unităților operaționale și, în același timp, să protejeze drepturile fundamentale ale persoanelor vizate, în toate domeniile de protecție a datelor.

În prezent, politica de audit a Europol în ceea ce privește protecția datelor stabilește cadrul activităților de audit. De asemenea, în acest context, DPO a elaborat o „Politică privind extragerile de date" care oferă detalii referitoare la mecanismele pentru controlul legalității extragerilor de date cu caracter personal din sistemele Europol. Astfel cum se prevede la articolul 18 din Decizia Consiliului privind Europol (ECD), precum și în hotărârea Consiliului de administrație al Europol privind punerea în aplicare a acestei decizii, politica respectivă definește cerințele precise legate de registrele de evidență privind protecția datelor și urmărirea verificărilor.

Atunci când Europol prelucrează date cu caracter personal, această operațiune se realizează în conformitate cu cerințele legate de securitatea datelor care au fost integrate în sistem în temeiul noilor norme privind confidențialitatea.

În ceea ce privește datele referitoare la angajați, DPO pune accentul pe operațiunile de prelucrare a datelor, luând în considerare aspecte legate de personal și de securitate. Acesta sprijină unitățile Europol în elaborarea notificărilor privind protecția datelor.

Operațiunile de prelucrare care pot prezenta riscuri specifice în ceea ce privește drepturile și libertățile persoanelor vizate sunt, în prealabil, verificate de către Organismul comun de supraveghere al Europol (JSB). În 2010, DPO a transmis mai multe notificări către JSB, în vederea emiterii unui aviz. La sfârșitul anului, JSB a emis avize referitoare la următoarele notificări privind „verificarea prealabilă":

- procesul privind dezvoltarea profesională și evaluarea personalului și
- procesul de recrutare și selecție.

Astfel cum se prevede în Decizia Consiliului privind Europol, responsabilul cu protecția datelor va prezenta un raport de activitate detaliat pentru anul 2010.



© Fotolia

3. Activitățile operaționale ale Europol

Unul dintre principalele obiective ale Europol este de a oferi autorităților de aplicare a legii din UE un sprijin operațional permanent (24/7). Acest sprijin este acordat în domeniile de competență și, de asemenea, în cazuri orizontale legate de mai multe domenii de criminalitate.

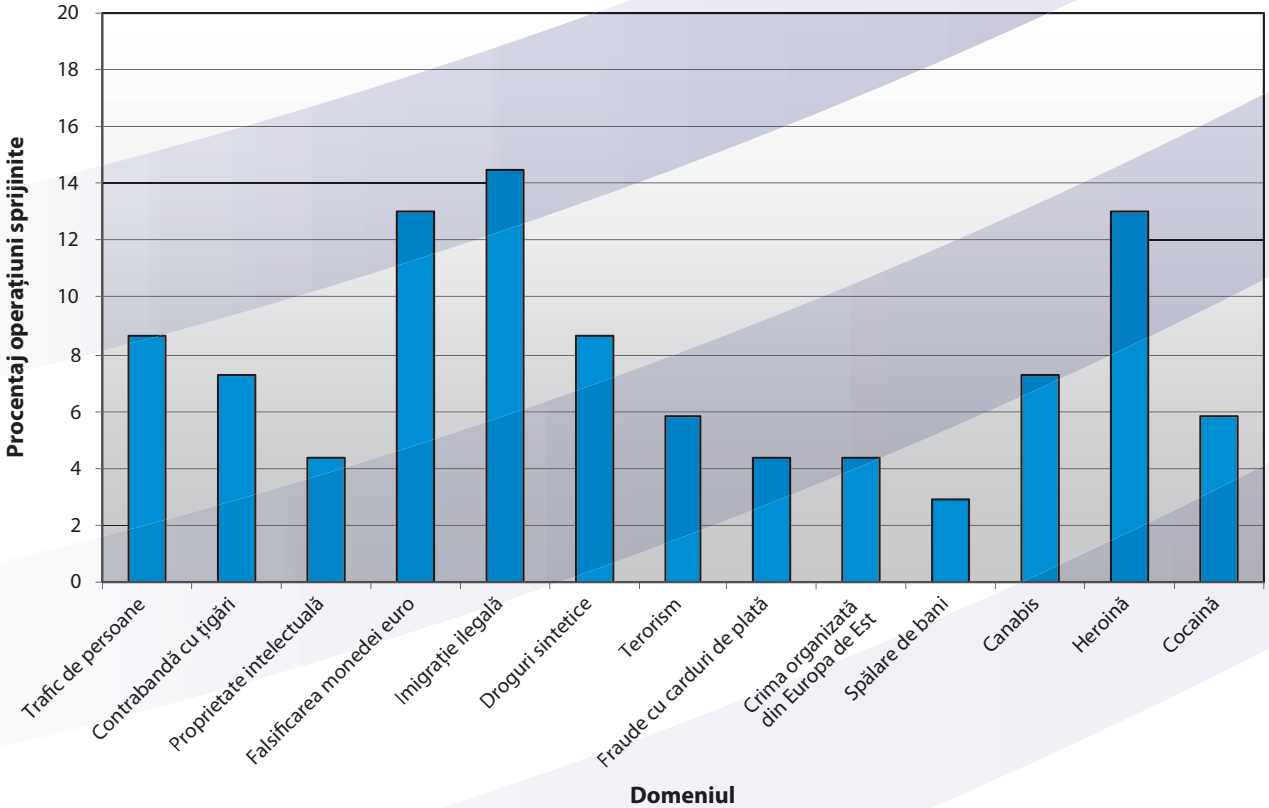
De asemenea, sprijinul operațional poate fi oferit statelor membre prin trimiterea biroului mobil Europol, cu analiști și experți specializați, pentru a oferi asistență la fața locului, în statele respective.



Biroul mobil: o conexiune activă cu bazele de date centralizate și cu platformele de experți ale Europol

Europol a dezvoltat o soluție solidă de birou mobil care permite agenților Europol să acceseze întreaga gamă de instrumente de extragere și de analiză a informațiilor din orice loc, indiferent de distanță, utilizând cele mai înalte standarde de securitate. În 2010, Europol a adus îmbunătățiri substanțiale soluției de birou mobil, asigurând o mult mai mare flexibilitate și viteză de utilizare a acestuia.

Sprijinul operațional acordat statelor membre în 2010



Sursa: Ancheta în rândul utilizatorilor privind Europol, 2010

În 2010, Europol a alocat 200 000 EUR pentru susținerea financiară a reuniunilor operaționale. Prin intermediul acestei noi facilități, statele membre ale UE și, după caz, țările terțe, au putut beneficia de decontarea cheltuielilor de deplasare ale delegaților lor care au participat la aproximativ 70 de operațiuni.

SPRIJINUL OPERAȚIONAL ACORDAT DE CĂTRE EUROPOL

Tipul de sprijin operațional	Numărul de cazuri
Asistență criminalistică/tehnică ([2])	125
Analiză operațională	78
Susținere financiară pentru reuniunile operaționale	60 ([3])
Susținere financiară pentru anchete (falsificarea monedei euro)	35 ([4])
Găzduire reuniuni operaționale	33
Birou mobil (analiză la fața locului)	31
Coordonare	23

Sursa: Ancheta în rândul utilizatorilor privind Europol, 2010

COMENTARII PRIMITE DE LA ANCHETATORI ȘI EXPERȚI EUROPENI ÎN DOMENIUL APLICĂRII LEGII

„Nu pot face niciun reproș activității desfășurate în numele nostru de către Europol în cursul acestei anchete. Rapoartele au fost bine formatate, bine prezentate și cu un conținut excelent, astfel încât ne-am gândit să utilizăm o parte din aceste materiale ca probe." (anchetator, Regatul Unit)

„În aceste anchete, Europol s-a dovedit a funcționa ca un excelent «portal» de informații pentru diferite țări. Comunicarea a fost extrem de eficientă. Rezultatele analizei efectuate au adus lămuririle necesare." (anchetator, Austria)

„... Europol este platforma ideală pentru schimbul de informații între 27 de state membre." (expert, Belgia)

„Aceasta a fost o anchetă complicată, cu legături în diferite țări și cu numeroși suspecți. Analiștii AWF Sustrans au dedicat mult timp și eforturi considerabile acestui grup-țintă, iar rezultatele au constituit un real succes. Merită toată lauda pentru asistența pe care au acordat-o statelor membre în acest caz." (expert, Irlanda)

„Un schimb internațional rapid, cu identificarea legăturilor dintre mai multe anchete internaționale." (anchetator, Belgia)

„Activitatea AWF a fost foarte importantă și a adăugat valoare anchetei." (anchetator, Franța)

([2]) De exemplu, anchete tehnice privind imprimantele utilizate pentru falsificare (71 de solicitări).

([3]) Suma totală plătită până la sfârșitul lunii decembrie 2010 a fost de 106 349 EUR. La aceasta s-au adăugat încă 102 650 EUR, rezultând o rată de execuție de 100 % a bugetului disponibil (209 000 EUR).

([4]) 157 414 EUR.

Operațiunea „Athena II”

Doi agenți Europol și biroul mobil au sprijinit Direcția Generală a Vămilor din Spania în operațiunea Athena II, desfășurată în aprilie 2010.

Operațiunea Athena II a fost o operațiune comună a autorităților vamale, care a vizat mișcările transfrontaliere de numerar și alte instrumente monetare utilizate de către organizații infracționale în scopul finanțării activităților lor infracționale și spălării produselor infracțiunilor.

La această operațiune au participat administrațiile vamale din 19 state membre UE și țări terțe (și anume Algeria, Maroc, Norvegia, Tunisia și SUA), alături de agenții internaționale precum Europol, Interpol și Organizația Mondială a Vămilor.

Această operațiune a condus la:
- emiterea de mesaje de alertă (rapoarte privind persoane care au declarat că dețin asupra lor în timpul călătoriei sume mai mari de 10 000 EUR, precum și alerte privind mișcările suspecte de numerar);
- emiterea de mesaje privind confiscarea (folosite pentru raportarea descoperirii și confiscării de numerar sau alte instrumente monetare însumând peste 10 000 EUR);
- alerte privind confiscarea de numerar însumând 5,5 milioane EUR și avertizări referitoare la numerar însumând 26,5 milioane EUR;
- Europol a prelucrat 110 mesaje de alertă și 128 de mesaje privind confiscarea și a efectuat cercetări în sistemele Europol, care au relevat diferite piste;
- Europol a generat patru piste care au dovedit că o uriașă cantitate de numerar era transportată pe teritoriul a două state membre ale UE.

3.1. Terorismul

La aproape 10 ani de la atacurile de la 11 septembrie 2001 de la New York, terorismul continuă să reprezinte o amenințare gravă pentru statele membre ale UE. Grupurile extremiste și teroriste, precum Al-Qaida și altele, sunt active în Uniunea Europeană și exercită un impact asupra vieții cetățenilor europeni. Lupta împotriva extremismului și a terorismului rămâne, așadar, o prioritate de vârf pentru Uniunea Europeană și Europol.

Europol sprijină statele membre în efectuarea cu succes a anchetelor în acest domeniu, prin furnizarea următoarelor produse și servicii:

- analiză și produse analitice precum rapoarte, evaluări ale amenințărilor și verigi lipsă pentru anchetele internaționale aflate în desfășurare;
- schimburi de informații și acces la bazele de date Europol, sisteme de realizare a schimburilor de date și alte platforme de experți;
- expertiză prin intermediul biroului mobil Europol, care asigură asistență la fața locului;
- alte produse și servicii adaptate, precum „Modus Operandi Monitor” (Observatorul privind modurile de operare), „First Response Network” (Rețeaua de primă reacție), „European Explosive Ordnance Disposal Network” (Rețeaua europeană de eliminare a dispozitivelor explozive), „EU Bomb Data System” (Sistemul UE de date privind bombele) și altele;
- elaborarea de către Europol a situației anuale privind terorismul și evoluția acesteia în Uniunea Europeană (TE-SAT), care urmărește să stabilească fapte esențiale și statistici legate de atacurile teroriste și arestările din UE, inclusiv noi tendințe.

3.1.1. Observatorul privind modurile de operare

Observatorul privind modurile de operare reprezintă un mijloc de creare a unui model general de activitate care să evalueze în mod continuu atentatele teroriste și/sau anchetele care afectează situația securității

în UE, axându-se pe elementele specifice modului de operare al teroriștilor. Monitorul capătă valoare suplimentară prin faptul că rezultatele obținute sunt legate de alte produse informatice ale Europol și că scopul său este de a oferi expertiză și informații în timp real agențiilor din statele membre în cauză.

3.1.2. Rețeaua de primă reacție

Rețeaua de primă reacție este un instrument creat de către Europol, care permite agențiilor de aplicare a legii să răspundă prompt atacurilor teroriste din Europa. O echipă formată din experți Europol și experți ai statelor membre în domeniul contraterorismului poate fi mobilizată imediat pentru a sprijini statele membre afectate în toate problemele operaționale și de ordin tehnic. În aceste cazuri, echipa respectivă va utiliza centrul operațional Europol pentru a asigura schimbul eficient de informații cu toate părțile implicate. Pe lângă sprijinul oferit într-o situație de criză, instrumentul are drept scop să ofere experților de înalt nivel în domeniul terorismului consiliere strategică, adaptată la modul de operare în schimbare al atacurilor.


© Jean-François Guiot

Operațiunea desfășurată de Greater Manchester Police din Regatul Unit

În 2010, Europol a sprijinit unitatea de contraterorism a Greater Manchester Police (Poliția Metropolitană din Manchester) într-o operațiune contrateroristă desfășurată în Regatul Unit. Principalul suspect a fost condamnat la doi ani închisoare după ce a fost găsit vinovat cu privire la două capete de acuzare, în temeiul secțiunii 58 din Legea privind terorismul, care se referă la deținerea de materiale care pot servi unor scopuri teroriste.

Europol a realizat un studiu care a implicat aproximativ 6 000 de documente electronice furnizate de Greater Manchester Police, cele mai multe în limba arabă, în scopul identificării persoanelor care ar putea prezenta o amenințare la adresa securității Regatului Unit. Evaluarea inițială a conținuturilor, efectuată de către echipa Check the Web („Verificarea internetului"), a fost urmată de mai multe analize specifice ale unor seturi de documente specifice, potrivit solicitării Greater Manchester Police. Instrumentele de criminalistică informatică aplicate la suporturile media digitale au permis izolarea fișierelor relevante. Verificarea încrucișată a fișierelor electronice cu sistemele Europol a relevat, de asemenea, prezența unor materiale teroriste și care fuseseră anterior utilizate drept probe în instanță.

Activitatea Europol a condus la identificarea unui preot extremist care făcea obiectul altor anchete din UE. Echipa Check the Web a folosit materialele furnizate de Greater Manchester Police pentru a analiza și a evalua ideologia promovată de acest suspect. Raportul întocmit de echipa Check the Web a Europol și o evaluare a amenințării pe care o reprezenta persoana și adepții săi din Europa au indicat piste suplimentare pentru anchetele aflate în desfășurare în statele membre.

3.1.3. Rețeaua europeană de eliminare a dispozitivelor explozive

Rețeaua europeană de eliminare a dispozitivelor explozive permite experților să realizeze schimburi de informații cu privire la eliminarea materialelor explozive. Rețeaua contribuie la identificarea celor mai bune practici și organizează cursuri de formare profesională în parteneriat cu statele membre UE și părțile terțe. De asemenea, rețeaua asigură informarea la zi, cu privire la ultimele evoluții relevante, a unităților responsabile cu probleme privind eliminarea materialelor explozive. Rețeaua este deschisă tuturor unităților de poliție, guvernamentale și militare care se ocupă de probleme legate de explozivi. Sesiunile de formare profesională, precum și un set de alte activități, se desfășoară prin intermediul rețelei.

3.1.4. Sistemul UE de date privind bombele

Sistemul UE de date privind bombele (EBDS) oferă o platformă pentru realizarea schimbului prompt de date și informații relevante privind explozivii, dispozitivele incendiare și explozive, precum și materialele chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN). De asemenea, sistemul UE de date privind bombele include baze de date referitoare la incidente, în cazul explozivilor și al CBRN, precum și biblioteci și forumuri ale experților.

EBDS a fost lansat cu succes în octombrie 2010, după finalizarea unui proiect intensiv derulat pe parcursul a doi ani, al cărui obiectiv a fost armonizarea și centralizarea schimburilor de informații între centrele de date privind bombele din statele membre ale UE. Proiectul a fost finanțat de Comisia Europeană.

3.1.5. Pirateria maritimă

De la începutul anului 2010, Europol a inclus problemele legate de pirateria maritimă în domeniul antiterorismului. Întrucât pirateria a devenit o problemă importantă, costurile industriei de transport maritim au scăpat de sub control din cauza ratelor de asigurare mai scumpe, a cheltuielilor de securitate și a cheltuielilor de exploatare mai mari determinate de rutele alternative mai lungi. Informațiile operative indică faptul că pirateria ar putea avea legături cu alte fenomene infracționale precum transportul clandestin de persoane, arme și droguri. Europol, în strânsă cooperare cu Interpol și cu susținerea unui număr de 10 state membre UE și a Eurojust, realizează schimburi de informații privind activitățile infracționale legate de pirateria maritimă. Implicarea Europol în acest fenomen se concentrează pe identificarea principalilor autori ai infracțiunilor, a capacităților logistice și a fluxurilor de bani legate de această activitate infracțională.

În noiembrie 2010, o rezoluție aprobată în unanimitate de Consiliul de Securitate al ONU le invita pe toate cele 192 de țări membre să acționeze în cooperare cu Europol și Interpol în scopul combaterii rețelelor infracționale implicate în pirateria maritimă din largul coastei Somaliei. Acest apel a reprezentat un pas înainte important, deoarece autoritățile internaționale de aplicare a legii asigură conexiunea esențială dintre arestările efectuate în urma intervențiilor militare și anchetele și urmărirea penală a piraților maritimi și a rețelelor infracționale asociate.

3.1.6. Baza de date privind terorismul

Europol se pregătește pentru crearea unei baze de date comune privind terorismul, în scopul modernizării răspunsului pe care Uniunea Europeană îl poate da terorismului. Aceasta se va realiza printr-o mai bună integrare a definiției europene a terorismului, prin flexibilitate și capacitate adecvată de răspuns la nevoile statelor membre și partenerilor terți și prin concentrarea precisă asupra domeniilor comune de interes. În ansamblu, această abordare se reflectă în îmbunătățirea administrării zilnice, care include realizări științifice recente precum analiza criminalistică, amprentele digitale și ADN.

Programul de urmărire a finanțării terorismului

În conformitate cu Acordul UE-SUA privind programul de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste, care a intrat în vigoare la 1 august 2010 ([5]), rolul esențial al Europol implică verificarea solicitărilor adresate de SUA furnizorului (furnizorilor) desemnat (desemnați) de servicii de mesagerie financiară din Uniunea Europeană. Pe lângă acest rol de verificare, Europol a creat un punct de contact unic pentru fișierele sale de lucru pentru analiză și pentru statele membre, în scopul coordonării tuturor schimburilor cu SUA referitoare la acest acord, inclusiv furnizarea spontană de informații, și a solicitărilor de căutare adresate de SUA privind TFTP. Obiectivul acestei noi colaborări dintre SUA și UE este de a identifica, urmări și cerceta penal finanțările în scopuri teroriste.

3.2. Drogurile

Fenomenul drogurilor reprezintă o preocupare majoră pentru cetățenii Europei, având în vedere impactul său asupra sănătății și siguranței individuale și colective. Combaterea infracțiunilor legate de droguri a constituit, încă de la început, o prioritate pentru Europol.

3.2.1. Drogurile de sinteză

Uniunea Europeană reprezintă o regiune importantă pentru fabricarea ilegală a drogurilor de sinteză, în special amfetamină și ecstasy. În fiecare an, aproximativ 60 până la 90 de unități de producție la scară largă sunt identificate și desființate. Unitățile de depozitare a precursorilor chimici potențial periculoși utilizați în procesul de fabricare a drogurilor sunt adesea descoperite în cursul anchetelor desfășurate în statele membre.

Sprijinul operațional acordat de către Europol include coordonarea și inițierea de anchete penale, precum și asistența la fața locului acordată agenților UE de aplicare a legii în timpul desființării unităților de producție a drogurilor sintetice ilegale. Experții Europol sprijină autoritățile de aplicare a legii în legătură cu desființarea în siguranță a acestor unități de fabricare a drogurilor și obținerea de probe. De asemenea, ei realizează anchete tehnice privind echipamentele produse la comandă și industriale confiscate de la unitățile de producție și depozitare a drogurilor.

Operațiunea TEX – inițiativa Cospol

Începând din 2005, Europol a sprijinit grupul de experți în materie de droguri sintetice al Cospol (Planul strategic operațional global pentru poliție). În februarie 2010, pe baza analizei Europol și a investigațiilor în desfășurare în mai multe state membre, Cospol a selectat o „țintă de mare valoare" (HVT) specifică pentru ancheta comună. Împreună cu Belgia, Germania și Țările de Jos, Europol a inițiat o operațiune comună care a vizat grupul de crimă organizată condus de HVT selectată, implicat în fabricarea la scară largă a drogurilor de sinteză.

În mai 2010, a devenit clar că suspecții erau pregătiți să înceapă procesul de fabricare a drogurilor de sinteză în Belgia. Poliția federală belgiană din Hasselt a solicitat sprijin operațional și asistență tehnică din partea Europol, pentru potențiala desființare a unității de producție ilegală.

([5]) Decizia 2010/412/UE a Consiliului din 13 iulie 2010 privind încheierea Acordului dintre Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii privind prelucrarea și transferul datelor de mesagerie financiară din Uniunea Europeană către Statele Unite ale Americii în cadrul Programului de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste.



Europol a trimis ajutoare la fața locului și a oferit o investigație tehnică detaliată și expertiză. Astfel, Poliția federală din Hasselt, în strânsă cooperare cu Europol, a desființat un mare laborator complex de droguri ilegale, care avea capacitatea de a produce sute de kilograme de droguri de sinteză. Valoarea de vânzare pe stradă, în Europa, a acestei producții a fost estimată la mai multe milioane de euro.

Au fost arestați șase suspecți principali în Belgia și au fost confiscate cantități uriașe de substanțe chimice. În același timp, autoritățile judiciare olandeze au efectuat percheziții la domiciliu și au confiscat mai multe droguri de sinteză, cocaină, mari sume de bani și substanțe chimice. Prin intermediul Sistemului Europol de comparare a laboratoarelor ilicite au fost deja identificate legături cu alte unități de fabricare a drogurilor de sinteză ilegale (de exemplu, în Germania și în Țările de Jos).

Europol s-a implicat în această operațiune reușită încă de la începutul acesteia, în februarie 2010, prin inițierea acțiunii orientate în comun către HVT. În cursul acestei operațiuni, Europol a prezentat anchetatorilor 13 rapoarte analitice și un raport de specialitate. De asemenea, a susținut două reuniuni operaționale la sediu și a acordat asistență tehnică la fața locului. Ca rezultat al acestor activități desfășurate în comun, principalele ținte au primit condamnări la șase ani închisoare.

Desființarea laboratoarelor de droguri

Sistemul Europol de comparare a laboratoarelor ilicite (EILCS) cuprinde informații fotografice și tehnice detaliate privind spațiile de producție, depozitare și eliminare a drogurilor sintetice. Aceste informații permit identificarea corespondențelor dintre echipamentele, materialele și substanțele chimice confiscate. În plus, Sistemul Europol privind drogurile de sinteză (ESDS) include informații cu privire la modul de operare și capturile importante. Aceste informații permit identificarea corespondențelor dintre capturi și contribuie la realizarea profilului grupurilor infracționale și la urmărirea acestora.

3.2.2. Cocaina

Cocaina ocupă în prezent locul al doilea între substanțele ilegale cel mai frecvent consumate în Europa, după canabis.

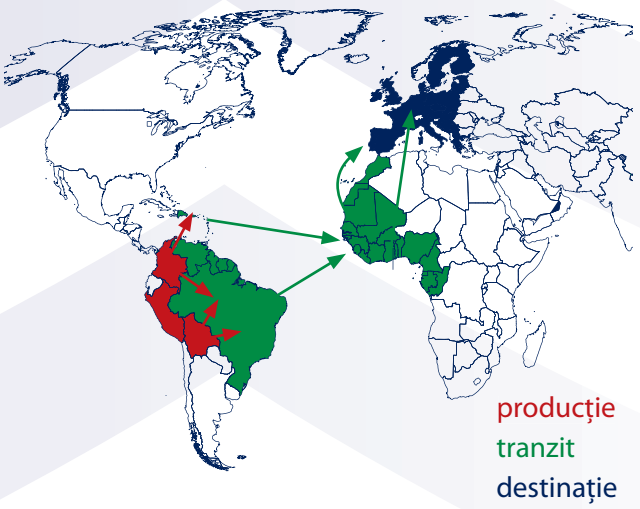
Trei milioane sau 2,2 % din numărul total al tinerilor europeni (cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani) au declarat că au consumat cocaină în ultimul an. Aproximativ 13 milioane de adulți (cu vârste între 15 și 64 de ani) au consumat cocaină în timpul vieții. Aceste cifre reflectă creșterea rapidă a fluxurilor de droguri traficate și răspândirea consumului de cocaină în Europa. După Statele Unite, Uniunea Europeană rămâne al doilea mare consumator de cocaină din lume.

În cadrul Europol, responsabilitatea privind rețelele de crimă organizată având legătură cu cocaina revine unui proiect dedicat care include un fișier de lucru

pentru analiză (AWF). Activitățile incluse în acest proiect sunt următoarele:

- servicii centralizate pentru prelucrarea rapidă și eficientă și analiza datelor privind rețelele infracționale implicate în traficul de cocaină;
- difuzarea rapoartelor analitice în scopul sprijinirii cercetărilor în desfășurare ale statelor membre;
- încurajarea inițierii de anchete paralele și realizarea de operațiuni în comun;
- identificarea posibilităților de creare a echipelor comune de anchetă;
- furnizarea de informații tactice și strategice privind principalii suspecți și asociați;
- urmărirea fluxului de bani provenit din traficarea cocainei și susținerea statelor membre în înghețarea și confiscarea acestor câștiguri ilicite;
- inițierea și consolidarea cooperării operaționale și strategice, precum și realizarea schimburilor de informații între statele membre ale UE și țările nemembre, cu accent pe distrugerea rețelelor infracționale.

În cadrul acestui proiect dedicat, Europol utilizează Sistemul Europol de pictograme privind cocaina, care cuprinde bazele de date „Cocaine Logo" (logoul cocaină), „Cocaine Punch" (punci de cocaină) și „Specific Means of Concealment" (mijloace specifice de ascundere).



Producția, rutele de tranzit și destinația finală ale cocainei

Sprijin operațional și asistență tehnică pentru Estonia

La 22 septembrie 2010, un transport aerian de marfă conținând 217,3 kg de cafea măcinată a ajuns din Venezuela, prin Germania, în Estonia. Vama germană fusese deja informată că transportul a avut un rezultat pozitiv la testul pentru cocaină și, în cooperare cu departamentul pentru investigații al Direcției Impozite și Vămi din Estonia, a organizat o livrare controlată.

Europol a furnizat cu promptitudine două rapoarte complete privind laboratoarele de transformare a cocainei, extragerea cocainei și metodele de transformare, substanțele chimice și echipamentele utilizate, precum și detalii cu privire la riscurile implicate în timpul procesului de extracție și de transformare a cocainei. Pe lângă contactele zilnice, au fost furnizate, de asemenea, informații suplimentare privind laboratoarele descoperite în alte țări din UE, unde au fost prelucrate loturi de marfă similare.

Pe baza acestor rapoarte și a recomandărilor asociate, în timpul percheziților la domiciliu, efectuate ulterior, anchetatorii au descoperit și identificat o listă cu substanțe chimice utilizate pentru transformarea și purificarea cocainei.

În total, au fost capturate 48 kg de cocaină, iar doi cetățeni estonieni și alte două persoane sunt suspectate de infracțiuni legate de droguri. Alți trei suspecți au fost reținuți la cererea procurorului.

3.2.3. Heroina

Uniunea Europeană reprezintă, la nivel global, o importantă piață pentru consumul de opiacee. Deși cererea și oferta de opiacee, în special de heroină, sunt relativ mici în comparație cu cererea și oferta de droguri de sinteză și canabis, problemele sociale, economice și de sănătate asociate consumului

de opiacee sunt semnificative, iar heroina rămâne o amenințare majoră pentru securitatea și sănătatea societății europene. Potrivit Biroului ONU pentru combaterea drogurilor și a criminalității, o cantitate estimată de 100 tone de heroină este necesară anual pentru aprovizionarea pieței de heroină din UE, în timp ce aproximativ 8-15 tone sunt capturate anual de către autoritățile de aplicare a legii din UE.

Proiectul Europol privind heroina urmărește distrugerea organizațiilor criminale implicate în fabricarea și traficarea heroinei și sprijină statele membre în cercetările desfășurate în acest sens. Un număr de subproiecte care au avut succes au ajutat statele membre să își atingă obiectivele privind combaterea acestui fenomen.

În 2010, Europol a sprijinit cercetările și inițiativele care vizau grupurile de crimă organizată din Africa de Vest, care acționau în mai multe regiuni din UE, precum și grupurile care traficau heroină pe ruta balcanică. Europol a convocat o serie de reuniuni operaționale atât la sediul său de la Haga, cât și în statele membre. Produsele furnizate în 2010 au inclus:
- 44 de rapoarte comparative;
- 4 rapoarte de analiză;
- 2 notificări de informații operative.

3.2.4. Canabisul

La nivel global, canabisul reprezintă drogul cu cea mai mare prevalență în ceea ce privește producția, traficul și consumul. Canabisul poate lua forme diferite, cum ar fi iarba de canabis (marijuana), rășina de canabis (hașiș) și uleiul de canabis. Uniunea Europeană este o piață importantă pentru consumul de canabis.


© Guardia Civil

Proiectul Europol „Cannabis" a luat naștere în martie 2010, la solicitarea mai multor state membre. Proiectul urmărește inițierea, sprijinirea și coordonarea aspectelor informatice ale cercetărilor, consolidând în același timp schimburile de informații, cunoștințe și experiențe legate de canabis. Proiectul „Cannabis" este împărțit în două subproiecte, cu accent pe traficul angro al canabisului, precum și pe cultivarea și producerea de canabis.

Proiectul „Cannabis" include Sistemul Europol de comparare a locurilor de cultivare a canabisului (ECCCS) și Sistemul Europol de pictograme privind canabisul (ELSC). De asemenea, proiectul sprijină și este sprijinit de activități ale grupului de experți europeni în materie de canabis (EEGC). Deși este un proiect nou, acesta a contribuit deja la soluționarea mai multor cazuri operaționale.

3.3. Traficul de ființe umane

Traficul de persoane (THB) reprezintă o infracțiune gravă care afectează toate statele membre ale UE. Bărbați, femei și copii sunt exploatați zilnic în UE, atât de către infractori individuali, cât și de grupuri de crimă organizată. Cu toate că, în prezent, nivelul traficului de persoane în UE este imposibil de determinat cu exactitate din cauza lipsei unui sistem armonizat de colectare a datelor, numărul victimelor, numai în Europa, este estimat la sute de mii. Informațiile transmise la Europol în 2010 scot în evidență modul în care aproape fiecare țară din UE este afectată de această infracțiune gravă, ca țară sursă, de tranzit sau de destinație.

În 2010, potrivit datelor înregistrate în sistemele Europol, victimele traficului care au fost identificate proveneau, în principal, din:
- punctul nodal infracțional de sud-est;
- punctul nodal infracțional de nord-est;
- Africa de Vest și
- Asia.

Deși exploatarea sexuală este forma de trafic raportată cel mai frecvent, exploatarea prin muncă este, de

asemenea, un fenomen comun, adesea nedescoperit din cauza lipsei de conştientizare generală cu privire la acest subiect. În 2010, a fost identificată o nouă tendinţă, în care victimele sunt traficate în mod special pentru a solicita, în mod fraudulos, prestaţii sociale şi prestaţii pentru copii. Adesea, victimele acestei infracţiuni nu ştiu că prestaţiile la care au dreptul sunt practic însuşite de către traficanţi.

Cu toate că numeroase victime continuă să fie traficate peste frontiere, în mod legitim sau nu, nivelul traficului intern sau naţional a crescut, fiind inclus traficul de persoane resortisanţi ai statelor membre, în interiorul Uniunii Europene.

Europol elaborează rapoarte periodice cu privire la acest fenomen infracţional, pentru a sprijini statele membre în identificarea ameninţărilor pe care le reprezintă reţelele de trafic. De asemenea, Europol organizează reuniuni operaţionale pentru a oferi anchetatorilor posibilitatea de a se întâlni în mod periodic şi de a-şi comunica reciproc informaţii operaţionale cu privire la dosarele aflate în curs de soluţionare.

În 2010, Europol a desfăşurat activităţi pe teren pentru a oferi sprijin mai multor operaţiuni privind traficul de persoane şi:

- a acordat sprijin operaţional la faţa locului, prin utilizarea, de două ori, a biroului său mobil, oferind anchetatorilor posibilitatea de a accesa bazele de date şi instrumentele analitice în mod direct, în timpul operaţiunilor;
- a sprijinit activ 14 anchete la nivel înalt privind traficul cu fiinţe umane;
- a acordat sprijin în numeroase investigaţii unice, contribuind la potenţiala identificare a unor reţele mai extinse de trafic de persoane.

Echipe comune de anchetă (JIT)

Echipele comune de anchetă pot fi create în scopul îmbunătăţirii cooperării poliţieneşti. Echipele sunt alcătuite din autorităţi judiciare şi poliţieneşti din cel puţin două state membre. Acestea sunt responsabile pentru desfăşurarea anchetelor penale în probleme specifice, pe o perioadă de timp limitată. Europol şi Eurojust pot participa la şi pot coordona activitatea JIT.

În 2010, Europol a făcut parte din şapte echipe comune de anchetă, semnând acorduri privind JIT cu şapte state membre. În plus, Europol s-a implicat activ, sprijinind mai multe echipe comune de anchetă, fără încheierea unui acord oficial.

Operaţiune privind traficul de persoane

În noiembrie 2010, Europol a sprijinit poliţia din Austria şi pe cea din Ungaria în salvarea victimelor traficului în scopul exploatării sexuale şi arestarea organizatorilor reţelei de trafic de persoane.

Cinci tinere din Ungaria şi din România erau ţinute ca sclave sexuale într-o casă din sudul Ungariei şi erau intimidate prin abuz sexual, fizic şi psihologic. Femeile au fost apoi duse în Austria, unde au fost obligate să se prostitueze şi au fost din nou sechestrate, fără a putea lua legătura cu prietenii şi familia. Ele au fost obligate să întreţină relaţii sexuale cu 15 până la 20 de clienţi pe zi şi erau frecvent abuzate de cei care le ţineau captive. Aceste femei proveneau din medii sărace şi au fost „recrutate" cu promisiuni false de a fi angajate pentru munci casnice.

În urma acestei operaţiuni, poliţia ungară a arestat principalul suspect, un bărbat maghiar în vârstă de 54 de ani, şi pe complicea acestuia, o femeie maghiară în vârstă de 36 de ani. Cu ocazia percheziţiilor la domiciliu, poliţia a confiscat arme, o sumă importantă de bani, bijuterii şi alte bunuri în valoare de mai multe mii de euro. În plus, au fost confiscate echipamente IT şi de comunicaţii, împreună cu o can-


© Poliția ungară

titate mare de probe legate de activitățile infracționale desfășurate în ultimii 10 ani.

Europol și-a trimis expertul în teren pentru a coordona operațiunile desfășurate concomitent în țara de origine și în țara de destinație. În plus, Europol a furnizat o analiză operațională dedicată care a contribuit la identificarea legăturilor internaționale prin compararea datelor referitoare la victime cu cele existente deja în bazele de date ale Europol, precum și la stabilirea conexiunilor cu alte cazuri raportate. De asemenea, Europol a analizat datele de pe facturi și datele tranzacțiilor financiare culese în ziua desfășurării acțiunii, ceea ce a condus la creșterea numărului de capete de acuzare împotriva suspecților.

Operațiunea „Golf”

Douăzeci și opt de copii au fost salvați, în cadrul unei importante operațiuni comune conduse de către Poliția Metropolitană a Regatului Unit și Europol. Operațiunea, finalizată în octombrie 2010, a făcut parte dintr-o anchetă mai extinsă intitulată Operațiunea „Golf”, care a constat într-o echipă comună de anchetă (JIT) între Poliția Metropolitană și Poliția Națională Română. Scopul JIT a fost de a descoperi o anumită rețea românească de crimă organizată implicată în traficul și exploatarea copiilor din comunitatea romă.


© Fotolia

Până la această dată, ancheta a condus la arestarea a 126 de persoane. Infracțiunile includ: traficul de persoane (inclusiv trafic intern în Regatul Unit), spălare de bani, fraude privind prestațiile sociale, neglijarea copilului, împiedicarea administrării justiției, furt și manipularea bunurilor furate. Cauzele sunt în curs de judecată.

Principalul obiectiv al operațiunii a fost protejarea potențialelor victime copii și aceasta a implicat efectuarea de percheziții la 16 adrese din Ilford, Essex.

Copiii găsiți au fost duși la un centru special al cărui personal este format din experți în domeniul protecției copilului, angajați ai poliției, autorităților locale și direcției sanitare locale, unde s-a efectuat o evaluare individuală a fiecărui copil. Procesul de evaluare a vizat bunăstarea copiilor și a urmărit să identifice dacă aceștia au făcut obiectul exploatării și/sau neglijenței.

Europol a fost membru activ al echipei comune de anchetă și a acordat asistență autorităților competente, prin:

- acordarea de consiliere specializată cu privire la crearea JIT și planificarea activităților strategice și operaționale;
- asigurarea sprijinului analitic pe întreaga durată a anchetei. Unul dintre rezultatele esențiale ale acestei analize a fost identificarea și stabilirea principalelor priorități privind grupurile-țintă de crimă organizată, atât în România, cât și în Regatul Unit;

- acordarea de asistență la fața locului, prin utilizarea de patru ori a biroului mobil Europol, în Regatul Unit și în România, de fiecare dată fiind efectuate verificări în timp real în baza de date, în scopul susținerii operațiunilor de colectare de informații și a acțiunilor coercitive ale poliției britanice și române (percheziții și arestări);
- elaborarea și difuzarea a 67 de rapoarte de analiză;
- identificarea conexiunilor principale cu alte țări din UE, în special Belgia și Spania.

Calitatea și cantitatea analizelor furnizate de către Europol au fost cruciale pentru continuarea acțiunii. Se estimează că Europol va asigura un sprijin suplimentar în viitorul apropiat.

Exploatarea copiilor de către traficanți este în prezent privită **nu doar ca un mijloc de a câștiga bani, ci și de a asigura îngreunarea anchetelor polițienești prin implicarea de suspecți și martori copii**. Sunt necesare măsuri suplimentare pentru a soluționa cazuri în care sunt implicate astfel de persoane deosebit de vulnerabile. În multe cazuri, copiii au fost „instruiți" să nu coopereze cu autoritățile.

3.4. Exploatarea sexuală a copiilor

Realizarea și difuzarea de conținuturi ilegale care descriu exploatarea sexuală a copiilor este, în principal, facilitată de internet. Aparentul anonimat oferit de acest mijloc de comunicare face dificilă identificarea și localizarea infractorilor. Descoperirea materialelor ilegale constituie doar o parte, probabil începutul anchetei unei infracțiuni comise împotriva unui copil. Urmărirea și identificarea victimelor copii reprezintă o prioritate și o provocare suplimentară în aplicarea legii.

De asemenea, internetul oferă o platformă pentru alte infracțiuni săvârșite împotriva copiilor, cum ar fi ademenirea online ([6]) a copiilor. Odată ajuns pe internet, un material care prezintă copii abuzați sexual constituie o permanentă revictimizare a copilului prezentat.

Tendințe actuale

- Infractorii sexuali ale căror victime sunt copii utilizează din ce în ce mai intens programe informatice complexe pentru a-și proteja anonimatul. Aceștia folosesc stocarea online și tehnici de codificare avansate pentru a contracara analiza criminalistică digitală efectuată de către poliție.
- Infractorii par a se concentra pe utilizarea de canale ascunse unde accesul privat este acordat numai anumitor persoane „selectate". Această „selecție" derivă din cantitatea și tipul de imagini cu abuzuri sexuale pe care le pun la dispoziție.
- În ultimul an, s-a înregistrat o diminuare la nivel mondial a rețelelor infracționale care oferă site-uri internet cu plată per vizualizare care prezintă abuzuri sexuale comise asupra copiilor.
- Alte fenomene au început să apară, cum ar fi turismul în scopul sexului virtual, în care abuzarea unui copil are loc în fața unei camere web, ca urmare a primirii unei cereri și a achitării unei plăți.

([6]) Ademenirea online constă în propunerea din partea unui adult de a se întâlni cu un copil care nu a împlinit vârsta consimțământului sexual conform dreptului intern, în scopul întreținerii de relații sexuale cu acesta.

- Infractorii sexuali ale căror victime sunt copii călătoresc și migrează în anumite țări în care copiii sunt oferiți de către familiile lor sau de către intermediari, în scopul exploatării și realizării de materiale care prezintă copii abuzați sexual.
- Materialele care prezintă copii abuzați sexual pot fi realizate chiar de către adolescenți sau copii care subestimează riscurile difuzării propriilor fotografii sau imagini filmate. În unele cazuri, ei sunt convinși sau obligați să realizeze astfel de materiale de către infractori sexuali, prin ademenirea online.
- De asemenea, ademenirea online și transmiterea de mesaje cu conținut sexual persoanelor tinere, utilizând telefoane mobile și dispozitive multimedia („sexting") reprezintă alte tendințe care au fost remarcate.

În 2001, a fost creat un fișier de lucru pentru analiză specific, în scopul prevenirii și combaterii activităților rețelelor infracționale implicate în realizarea, vânzarea sau difuzarea de materiale care prezintă exploatarea sexuală a copiilor, precum și a infracțiunilor asociate. Până la această dată, mii de pachete de informații și rapoarte analitice au fost difuzate de către Europol agențiilor de aplicare a legii, făcând posibilă identificarea a peste 2 000 de infractori sexuali ale căror victime sunt copii și a unui număr considerabil de victime. De asemenea, Europol a sprijinit statele membre în analiza criminalistică a copiilor materialelor digitale confiscate de către agențiile de poliție.

Operațiunea „Comfort"

La începutul anului 2010, poliția națională olandeză a primit informații și date de la o firmă furnizoare de servicii de găzduire de pagini web cu privire la faptul că unul dintre serverele clienților săi a fost piratat. Pirații au postat pe serverul web deturnat o planșă cu imagini conținând materiale care prezintă copii abuzați sexual. Firma a salvat fișierele-jurnal ale serverului, inclusiv materialul despre copii abuzați pe care l-a descoperit, și le-a transmis poliției naționale olandeze.

Țările de Jos au transmis datele privind infracțiunea către bazele de date ale Europol. Europol a analizat datele și a difuzat rapoarte de analiză tuturor țărilor afectate. Pe parcursul analizei, au fost identificate 3 931 de ținte din interiorul UE și 6 041 de ținte din afara UE.

Operațiunea „Venice Carnival"

Operațiunea „Venice Carnival" s-a derulat din 2009 până în 2010. Departamentul poliției poștale și a comunicațiilor din Italia, împreună cu Europol au descoperit un grup infracțional care instala programe informatice ostile („malware") pe serverele web neprotejate ale firmelor, pentru a distribui online materiale care prezentau copii abuzați sexual.

Poliția italiană a fost mai întâi alertată cu privire la activitatea infracțională atunci când o bunicuță care naviga liniștită pe internet, pentru a cumpăra cadouri pentru nepoți, a accesat un link către un magazin online și a fost redirecționată la un site care prezenta copii abuzați sexual. Ea a informat imediat poliția care, în primele luni ale anului 2009, a început să monitorizeze zilnic activitățile de pe paginile web ilegale care păreau a fi găzduite de un server web din Italia.

În urma unor analize suplimentare, s-a descoperit că serverul web respectiv, precum și un număr de alte servere în întreaga lume, fuseseră în mod intenționat infectate cu un program ostil. Acest program ostil era utilizat de către un grup infracțional pentru a pirata servere web și a redirecționa în mod automat utilizatorii nevinovați ai internetului către site-uri ilicite care găzduiau materiale cu copii abuzați sexual.

Poliția italiană a furnizat informații cu privire la site-urile internet identificate ca fiind infectate și aceste date au fost difuzate, prin intermediul Europol, către toate agențiile UE de aplicare a legii, precum și în țările și la agențiile cu care cooperează Europol. Cercetările suplimentare au arătat că proprietarii de drept ai serverelor web afectate nu cunoșteau problema și nu erau implicați în mod activ în activitatea infracțională. Studiile au confirmat că serverele lor au fost infectate deoarece nu dispuneau de mecanisme de securitate pentru internet.

Grupul infracțional responsabil pentru instalarea programului ostil provenea din Europa de Est și avea asociați în întreaga lume. Se crede că aceștia au realizat ei înșiși materiale cu copii abuzați sexual, pe care apoi le-au comercializat prin intermediul unor site-uri internet securizate anonime. Departamentul poliției poștale și a comunicațiilor din Italia, în colaborare cu Europol, a elaborat strategii pentru urmărirea traseului banilor și a descoperi clienții și utilizatorii finali ai materialului ilicit.

Ca rezultat al acestei operațiuni, peste 1 000 de servere web din întreaga lume au fost „curățate", în colaborare cu proprietarii serverelor, reducându-se astfel substanțial posibilitatea ca cetățenii UE să descopere astfel de resurse ilicite pe internet. Cercetarea complexă în vederea identificării realizatorilor materialului și a infractorilor asociați este încă în curs de desfășurare.

Proiectul „HAVEN" – Încetarea abuzurilor comise de cetățeni europeni asupra victimelor din alte țări

Proiectul „HAVEN" coordonează eforturile comune ale Uniunii Europene de a stopa abuzurile sexuale asupra copiilor comise de cetățeni europeni în afara țărilor lor de origine sau a reședinței lor permanente. Acest proiect va include coordonarea operațiunilor internaționale conduse de autoritățile europene de aplicare a legii. Pe termen lung, sunt necesare măsuri de prevenire precum notificările permanente sau un sistem de alertă, care să fie puse în aplicare pentru a urmări infractorii sexuali ale căror victime sunt copii, pentru a limita activitățile ilicite ale acestora și pentru a proteja copiii.

Proiect privind materialele distribuite pe internet care prezintă copii abuzați

Proiectul Cospol privind materialele distribuite pe internet care prezintă copii abuzați (Circamp) promovează utilizarea, în statele membre ale UE, a unei tehnologii de filtrare care blochează accesul utilizatorilor la site-uri internet comerciale care prezintă copii abuzați. Proiectul a pus în aplicare cu succes filtrul care stopează difuzarea materialelor cu copii abuzați sexual și l-a distribuit la scară largă. În prezent, filtrul funcționează în Danemarca, Finlanda, Italia, Malta, Norvegia, Suedia și Regatul Unit. Datele provenite din activitatea de blocare pe care filtrele o asigură în statele membre sunt transmise la Europol spre a fi analizate.

Sistemul „Funnel Web”

Un proiect denumit „Funnel Web” gestionează solicitările venite de la entități care au înregistrate site-uri internet incluse în mod eronat pe lista neagră a filtrului Circamp din statele membre menționate anterior. Europol, în parteneriat cu Circamp, a instituit un mecanism de raportare pentru proprietarii domeniilor blocate. Acest sistem are drept scop centralizarea plângerilor și a cererilor de revizuire a statutului domeniilor pentru a garanta că cererile pot fi prelucrate în toate țările în care domeniul în cauză este inclus pe lista neagră.

Europol facilitează contactul între proprietarii domeniilor și agențiile competente de aplicare a legii. Totuși, statele membre au libertatea de a decide cu privire la eventualele consecințe judiciare pe care le pot atrage cererile de revizuire.

Coaliția financiară europeană

Obiectivul Coaliției financiare europene (EFC) este de a elimina câștigurile financiare obținute din vânzarea de imagini cu copii abuzați sexual. În cadrul acestei inițiative, companii importante din domeniile financiar, al internetului și al tehnologiei și-au unit forțele cu Europol, agențiile europene de poliție, Comisia Europeană și organizațiile neguvernamentale specializate în protecția copilului, în scopul urmăririi, eliminării și confiscării veniturilor comerciale obținute de cei care profită de pe urma distribuirii de imagini indecente. De la începutul anului 2011, Europol va coordona și prezida grupul de coordonare al coaliției.

3.5. Forme organizate de imigrație ilegală

În general, grupurile de crimă organizată care facilitează imigrația ilegală tind să fie structurate în rețele extinse de grupuri mai mici, majoritatea având legături etnice sau alte legături culturale cu imigranții ilegali în cauză. Grupurile de crimă organizată implicate prezintă un grad ridicat de flexibilitate și capacitatea de a colabora la nivel transfrontalier, indiferent de diferențele etnice, chiar în regiuni în care există conflicte etnice tradiționale. Facilitatorii observă și exploatează cu rapiditate diferitele schimbări intervenite la nivelul societății, de exemplu tacticile de aplicare a legii și modificările de legi și regulamente, precum și deschiderea unor rute de transport noi sau mai ieftine sau a unor noi puncte de trecere a frontierei.

Europol acordă sprijin analitic statelor membre ale UE în combaterea formelor organizate de imigrație ilegală. Rețelele infracționale implicate în forme organizate de imigrație ilegală sunt uneori implicate și în alte domenii de criminalitate, precum falsificarea documentelor de călătorie, traficul de droguri, spălarea banilor, traficul de persoane și altele.



© Claudia Conrad

Europol a împărțit acest proiect analitic în subproiecte axate pe grupuri de crimă organizată, naționalități, moduri de operare sau regiuni geografice specifice. În 2010, au existat șapte subproiecte în derulare care au vizat forme organizate de imigrație ilegală din Vietnam, Irak, Afganistan, Iran, Asia de Sud, Africa de Nord, precum și fabricarea și distribuirea de documente falsificate. De asemenea, începând din august 2010, Europol a făcut parte dintr-o echipă comună de anchetă care a vizat căsătoriile de conveniență, echipă creată în cadrul acestui proiect analitic.

În 2010, Europol a sprijinit șase operațiuni europene importante care au vizat rețelele infracționale care facilitau imigrația ilegală, în urma cărora au fost arestați peste 80 de facilitatori. Activitățile operaționale au fost coordonate în timpul reuniunilor organizate și facilitate de către Europol. În cursul operațiunilor, echipa AWF a fost prezentă în centrele de coordonare operaționale, acordând asistență sub forma consultanței tehnice și a biroului mobil. În diferitele faze ale anchetei, agenții Europol s-au concentrat pe analizele operaționale și, în numeroase cazuri, au fost identificate conexiuni cu alte anchete desfășurate în UE. Rezultatele analizelor au fost comunicate prin intermediul a circa 150 de rapoarte.

Termenul „forme organizate de imigrație ilegală" se referă la o serie de infracțiuni grave diferite, toate având drept scop câștigul financiar, intrarea sau șederea într-o țară, cu încălcarea legilor din țara respectivă. Astfel, formele organizate de imigrație ilegală includ fabricarea și achiziționarea de documente de călătorie sau permise falsificate, obținute sub false pretexte, precum și efectuarea de transporturi clandestine sau alte tipuri de ajutor, pentru a obține intrarea sau șederea ilegală, fiind adesea legate de o serie de alte activități infracționale.

Operațiunea „Ile Fantastique"

Această anchetă paneuropeană a durat 14 luni. Cercetările au vizat suspecți care aduc în UE, în mod clandestin, migranți ilegali care provin, în principal, din Vietnam. Migranții primeau „garanția" deplină a sosirii la destinație.

Prețul pentru întreaga călătorie garantată ajungea la 40 000 EUR și putea dura oricât, de la câteva zile până la mai multe săptămâni. Familiile migranților își vindeau adesea casele și proprietățile pentru finanțarea călătoriei, creându-și astfel datorii substanțiale.

Unul dintre modurile de operare utilizate de această rețea consta în faptul că migranților le erau oferite documente de călătorie și vize valabile eliberate pe temeiuri false, cu ajutorul unor funcționari corupți ai consulatelor. Imediat după sosirea în Europa a migrantului, documentele de călătorie erau restituite rețelei infracționale.

Cu sprijinul combinat al Europol și Eurojust, agenții de poliție englezi, francezi, germani și maghiari au arestat un număr de 31 de persoane suspectate de facilitare a imigrației ilegale, în iunie 2010. În cursul acestei operațiuni, au fost percheziționate patruzeci și două de locuințe. În total, 66 de migranți din Vietnam au fost descoperiți cu ocazia percheziților la domiciliu.

Experții Europol au fost prezenți la centrul de coordonare pentru a acorda consultanță tehnică și sprijin pentru analize operaționale. În faza de cercetare, Europol a elaborat rapoarte de situație și a facilitat schimbul de informații. Lucrând în strânsă cooperare cu experții naționali, Europol a descoperit noi legături infracționale.

Operațiunea „Alcazar”

În iunie 2010, Europol a sprijinit agenții de poliție francezi, germani și spanioli în arestarea a 18 persoane suspectate de intermedierea imigrației ilegale în UE. Anchetatorii au percheziționat 15 locuințe, arestând persoane care proveneau, în principal, de pe subcontinentul indian, precum și un marocan. În timpul percheziților la domiciliu, au fost descoperite și confiscate copii de pașapoarte și șapte arme.

Migranții ilegali ajungeau în UE cu documente de călătorie autentice, fabricate în acest scop, eliberate pe alte nume și incluzând o viză valabilă pentru 90 de zile în scop de muncă. Imediat ce migranții ajungeau în Europa, documentele de călătorie erau restituite facilitatorilor, spre a fi folosite din nou.


© Europol

Sumele de bani (costuri și câștiguri financiare) implicate în partea franceză a anchetei au depășit 1 milion EUR. Pentru întreaga călătorie, migranții plăteau între 13 000 EUR și 15 000 EUR pentru o persoană adultă și aproximativ 8 000-10 500 EUR pentru un copil.

Experții Europol au acordat consultanță tehnică și sprijin pentru analizele operaționale pe întreaga durată a anchetei, elaborând, de asemenea, rapoarte de situație și facilitând schimbul de informații în domeniul judiciar.

3.6. Falsificarea monedei euro

Europol are misiunea de a preveni și combate falsificarea banilor, în special a monedei euro, fiind desemnat drept birou central al Uniunii Europene pentru combaterea falsificării monedei euro. Acest statut juridic conferă Europol competența de a acționa ca un punct de contact internațional pentru combaterea falsificării monedei euro.



© Europol

Operațiunea „Seaweed”

În iunie 2010, la periferia localității Borris-in-Ossory, situată la 125 km de Dublin, Biroul de Investigare a Fraudelor din cadrul Garda a descoperit pe marginea unui drum de țară o fostă fabrică de ciment care includea un depozit de mari dimensiuni, un siloz și mai multe remorci de aproximativ 13 m lungime. Un depozit în aer liber fusese închiriat de o persoană suspectă care își instalase un birou într-o baracă. Sub această baracă se afla un buncăr construit anume, compus din două containere care comunicau între ele, echipate complet pentru a putea fi utilizate ca tipografie de bani falși. Accesul în acest buncăr se făcea printr-o ușă de trecere ascunsă sub mocheta biroului. În interiorul buncărului se aflau echipamente de tipărit specializate.





Agenții Europol s-au alăturat echipei de criminaliști din cadrul Garda, căreia i-au acordat asistență tehnică. Intervențiile au vizat un proiect sofisticat de falsificare a banilor, primul de acest tip și de această dimensiune descoperit în Irlanda. Europol a participat la această operațiune cu un birou mobil la fața locului, echipamente de criminalistică (lumină UV, scanere de telefoane mobile și alte echipamente) și a servit, de asemenea, drept platformă pentru schimbul de informații dintre autoritățile irlandeze și agențiile de aplicare a legii din alte state membre. În cursul acestei operațiuni au fost arestați patru bărbați. Dacă nu ar fi fost descoperit de către poliție, acest grup infracțional ar fi putut introduce pe piață milioane de bancnote false (euro, lire sterline, dolari SUA și altele). Europol a participat la două reuniuni operaționale și a acordat asistență la fața locului, cu ajutorul unui birou mobil și al trusei de instrumente de criminalistică (UFED).

Operațiunea „Thessaloniki”

În februarie 2010, direcția de securitate a poliției din Salonic a arestat patru șefi ai unui grup de crimă organizată responsabil pentru distribuția la scară largă și contrabanda cu bancnote euro false în Grecia.

Grupul era format din resortisanți greci care menținеau legătura cu grupuri de crimă organizată din Federația Rusă, Bulgaria și alte țări. Suspecții erau, de asemenea, implicați în facilitarea imigrației ilegale în Uniunea Europeană. Cooperarea internațională a poliției, sub coordonarea Europol, a început la jumătatea anului 2007, când în Shakhty, un orășel din sudul Rusiei, au fost confiscați aproximativ 70 000 EUR în bancnote false de 100 EUR și de 200 EUR. Autoritățile ruse au notificat autoritățile UE de aplicare a legii cu privire la acest canal de distribuție de bani falși și au sprijinit ancheta elenă.

Cercetările i-au condus pe agenții de poliție în orașul grec Salonic, unde infractorii acționau ca intermediari pentru falsificatorii din orașul bulgar Plovdiv. Tipografia, principala sursă a banilor falși, a fost desființată de către o echipă comună de anchetă alcătuită din agenți bulgari și spanioli responsabili cu aplicarea legii, sprijinită de Eurojust și coordonată de Europol.

Europol cooperează strâns cu statele membre ale Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană, Comisia Europeană, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), Interpol și alți parteneri.

Pentru a-și îndeplini această funcție de birou central, Europol oferă o gamă largă de produse și servicii statelor membre ale UE și altor parteneri. Europol sprijină în mod activ autoritățile de aplicare a legii prin

colectarea, analiza, difuzarea și facilitarea schimburilor de informații în domeniul judiciar, precum și prin furnizarea altor tipuri de consultanță și de cunoștințe în scopul sprijinirii investigațiilor.

Operațiunea „Most”

În aprilie 2010, 14 persoane au fost arestate în orașul Lublin. Suspecții erau membri ai unei rețele poloneze importante care distribuia bancnote false de 50 și 100 EUR în UE. Intervenția, în care au fost implicați peste 120 de agenți de poliție, a constituit rezultatul a trei ani de investigații în Italia, Polonia și Spania, sub coordonarea și cu sprijinul Europol. Doi agenți Europol au asigurat asistență la fața locului, prin utilizarea biroului mobil Europol. Europol a furnizat Poloniei mai multe rapoarte de analiză operațională, inclusiv un raport important și amplu privind analiza rețelelor sociale.

Întreaga investigație din cadrul operațiunii „Most” a vizat mai multe ramuri ale unui grup polonez de crimă organizată care acționa în diferite țări de pe teritoriul UE. În total, în această operațiune au fost arestați peste 80 de infractori.

Europol s-a implicat în această investigație începând din iunie 2008 și a sprijinit-o din punct de vedere analitic, logistic și financiar. De asemenea, Europol a coordonat cooperarea internațională dintre Germania, Italia, Polonia și Spania și a asigurat asistență și instruire. În cadrul acestei investigații, au fost organizate mai multe reuniuni operaționale la Europol și în statele membre UE. De două ori s-a acordat sprijin operațional anchetelor, inclusiv prin utilizarea biroului mobil. Operațiunea a fost considerată ca fiind una de mare succes, deoarece a condus la desființarea unui grup infracțional important și periculos, implicat în distribuirea în masă de bancnote euro false.



De asemenea, este inclusă și participarea în cadrul echipelor comune de anchetă și acordarea de sprijin financiar și asistență la fața locului, la cerere. În plus, Europol oferă asistență criminalistică agențiilor de aplicare a legii. Asistența criminalistică determină originea materialelor și a dispozitivelor utilizate la fabricarea banilor falși. În plus, Europol oferă asistență tehnică și instruire privind aspectele tactice și tehnice legate de protejarea euro împotriva falsificării.

Europol este implicat în toate anchetele desfășurate în UE cu privire la cazuri majore de falsificare a euro. În 2010, Europol a sprijinit efectiv un număr de 838 de cazuri privind falsificarea banilor și fraude legate de cardurile de plată, culminând cu desființarea a cinci mari tipografii. Rezultatele investigațiilor referitoare la falsificarea euro, care au fost sprijinite financiar de Europol, au inclus confiscarea a peste 6 milioane EUR bani falși și 70 de arestări.

Desființarea unei tipografii de bani falși din Bulgaria

În octombrie 2010, în cursul unei operațiuni speciale a poliției, conduse de autoritățile bulgare, au fost arestați trei suspecți și a fost desființată o tipografie ilegală. Tipografia ilegală era echipată cu următoarele instrumente pentru fabricarea banilor falși:

- o imprimantă offset Heidelberg și o mașină de tipărit la cald (pentru realizarea hologramelor);
- o ghilotină industrială pentru tăierea hârtiei;
- o mașină de numărat bancnote;
- lămpi UV, alte echipamente și materii prime esențiale.





Pentru această operație, Europol a asigurat analiza operațională și asistența tehnică la fața locului, prin biroul său mobil. Experții Europol au efectuat analiza tehnică a mașinilor confiscate, descoperind atât imagini vizibile, cât și imagini fluorescente ale bancnotelor de 100 EUR pe placa din cauciuc a mașinii de tipărit offset. Aceste descoperiri au indicat foarte clar că mașina fusese utilizată pentru fabricarea de bancnote false.

3.7. Fraudele legate de cardurile de plată

Fraudele legate de cardurile de plată reprezintă o problemă globală în creștere care determină pierderi financiare uriașe în interiorul Uniunii Europene. În același timp, aceste pierderi constituie capital pentru grupurile de crimă organizată, iar veniturile ilegale ale acestora sunt investite în dezvoltarea altor forme de activitate infracțională.

Funcționând ca punct central de realizare a schimburilor de informații referitoare la acest tip de fraudă, Europol sprijină, atât în interiorul UE, cât și la nivel internațional, activitățile de investigare în scopul protejării pieței UE și a consumatorilor.



Europol elaborează rapoarte analitice și evaluări ale amenințării în ceea ce privește fraudele legate de cardurile de plată și activitățile grupurilor de crimă organizată din acest domeniu. Întrucât fraudele legate de cardurile de plată reprezintă un fenomen transfrontalier, echipele comune de anchetă sunt, de asemenea, folosite pentru facilitarea cooperării la nivelul Uniunii Europene.

Produsele de vârf ale Europol

Site-ul Centrului de informații privind criminalitatea financiară
Noutăți despre falsificarea de monedă
Catalogul Europol de pictograme privind ecstasy
Raportul referitor la situația falsificării monedei euro
Notificări de informații operative privind fraudele legate de alte mijloace de plată decât numerarul
Raportul comun OEDT/Europol privind noile substanțe psihoactive

Sursa: Ancheta în rândul utilizatorilor privind Europol

Prin intermediul buletinelor sale de știri referitoare la fraudele legate de cardurile de plată, Europol comunică anchetatorilor din statele membre și din țările participante la cooperare informații privind noile tendințe, tehnicile infracționale și modurile de operare ale infractorilor.

Evaluarea amenințării pe care o reprezintă fraudele legate de cardurile de plată în Uniunea Europeană

În 2010, Europol a elaborat o Evaluare a amenințării pe care o reprezintă fraudele legate de cardurile de plată în Uniunea Europeană, care va fi publicată în 2011. Raportul prezintă situația actuală și tendințele viitoare din domeniul criminalității în ceea ce privește cardurile de plată și tranzacțiile efectuate cu cardul.

Este pentru prima dată când se realizează o astfel de evaluare. Până acum nu au fost publicate cifre și detalii despre modurile de operare, astfel încât agențiile de aplicare a legii și factorii decizionali nu au avut o imagine completă a situației. Recunoscând existența problemei din ce în ce mai grave legate de cardurile de plată, industria a decis să își unească eforturile și a furnizat Europol, spre analiză, date foarte sensibile care au condus la elaborarea evaluării amenințării.

Scopul evaluării amenințării este de a furniza recomandări cu privire la măsurile de contracarare și acțiunile specifice care trebuie adoptate, atât la nivel național, cât și la nivelul UE, în vederea reducerii nivelului fraudei. Situația actuală și veniturile ilicite obținute de infractori, care depășesc 1 500 000 000 EUR, impun măsuri urgente și concertate.

În 2010, Europol a creat o **rețea a experților criminaliști** responsabilă cu examinarea dispozitivelor de skimming (copiere rapidă). Rețeaua facilitează cooperarea internațională în combaterea fraudelor legate de cardurile de plată, dintr-o perspectivă tehnică.

Biroul mobil și trusa mobilă de instrumente de criminalistică, incluzând cititorul de card (*Card Reader*), instrumentul criminalistic universal de extracție (*Universal Forensic Extraction Device,* UFED) și baza de date pentru verificarea cardurilor (*Card Checker*) aduc valoare suplimentară la fața locului, în sprijinirea măsurilor investigative. Cititorul de card poate obține datele de pe o bandă magnetică și cipul unui card de plată original sau falsificat. În 2010, statele membre au trimis carduri confiscate la Europol pentru a extrage date de pe acestea. Alternativ, cititorul de carduri poate fi folosit direct, în același scop, în cursul unei intervenții a poliției. Cu ajutorul UFED, pot fi extrase date de pe telefonul mobil și, de la punerea în funcțiune a dispozitivului în septembrie 2010, au fost sprijinite în acest mod două operațiuni reușite. Baza de date pentru verificarea cardurilor generează detalii cu privire la emitentul unui card și este utilizată zilnic la Europol.

Cooperarea dintre Europol și industria privată a avut ca rezultat crearea unei **baze de date Card Checker** la Europol, conținând informații globale privind emitenții de carduri de plată (AMEX, VISA, MasterCard și carduri pentru plata carburanților).

În 2010, Europol a sprijinit numeroase anchete de aplicare a legii în UE pentru stoparea activității autorilor fraudelor în materie de carduri de plată la nivel internațional. Europol și-a concentrat atenția asupra celor mai periculoase grupuri de crimă organizată care fabrică și utilizează echipamente ilegale pentru copierea, falsificarea și folosirea în mod fraudulos a cardurilor de plată. Mai multe fabrici de dispozitive de skimming și rețele internaționale de trafic cu echipamente, date conținute pe carduri și bani au fost desființate ca urmare a cooperării transfrontaliere eficace.


© Fotolia

Skimming: copierea benzii magnetice a unui card de plată, fără cunoștința sau consimțământul titularului cardului, are loc, în general, atunci când un card de plată este folosit de către titular la un bancomat obișnuit sau la terminalul unui punct de vânzare. Datele sunt în acel moment scrise (clonate) pe carduri noi care sunt folosite pentru a efectua retrageri ilicite de numerar, de obicei în afara țării de reședință a titularului de card.

Operațiunea „The Godfather”

Pentru această operațiune, Europol a sprijinit cooperarea dintre agențiile de aplicare a legii din Belgia, Germania, Italia, Țările de Jos, România și Suedia, rezultatul fiind desființarea fabricilor ilegale de dispozitive de skimming din România și arestarea membrilor bandei infracționale. Rețeaua de crimă organizată copiase carduri și efectuase retrageri ilicite de numerar. Dispozitivele de skimming confiscate erau pregătite pentru a fi fixate pe numeroase tipuri diferite de bancomate (ATM) folosite în toată lumea. Intervenția finală, care a inclus 31 de percheziții la domiciliu, a avut loc la București, în ianuarie 2010. De asemenea, au fost confiscate sute de carduri de plată false, date brute de pe carduri, dispozitive de skimming, echipamente electronice (microcamere, dispozitive pentru introducerea codului PIN) și instrumente folosite la fabricarea de carduri de credit false. Europol a furnizat României mai multe rapoarte analitice și analiza programului informatic folosit pentru skimming. Atacurile de skimming au încetat în lunile care au urmat intervenției de la București.

Operațiunea „Lottery”

Un grup de crimă organizată acționa în Franța, Italia, România și Spania, folosind în mod fraudulos date de pe cardurile de plată care fuseseră furate pe internet. Într-o perioadă de timp scurtă, infractorii furaseră 400 000 EUR. Europol a sprijinit operațiunea internațională timp de peste un an, la început prin elaborarea mai multor rapoarte analitice, care au indicat dimensiunea internațională a cazului.

Apoi, în octombrie 2010, biroul mobil al Europol, bazele de date și echipamentele tehnice au fost instalate în centrul operațional din România, care a fost creat pentru a facilita intervenția finală. În plus, trusa mobilă de instrumente criminalistice a fost folosită pentru extragerea de date și compararea imediată a acestora cu cele din bazele de date ale Europol. Agenții responsabili cu aplicarea legii au efectuat 17 percheziții la domiciliu și 22 de interogări ale suspecților, fiind executate 16 mandate de arestare, în Franța și în România. Operațiunea a protejat piața UE de alte atacuri ale acestui grup de crimă organizată.

Europol recomandă câțiva pași simpli pentru a evita să deveniți victime ale atacurilor de skimming

Protejați-vă codul PIN. Întotdeauna ascundeți tastatura cu mâna sau corpul pentru a evita ca orice altă persoană să vadă cum introduceți codul PIN. Nu spuneți nimănui codul dumneavoastră PIN (chiar dacă se prezintă drept agenți de poliție sau reprezentanți ai băncii).

Fiți atenți la persoanele din jurul dumneavoastră. Dacă o persoană se comportă suspect sau vă creează o stare de disconfort, alegeți alt bancomat.

Stați aproape de bancomat.

În cazul în care observați **orice aspect neobișnuit** la bancomat, nu îl mai folosiți și informați imediat banca sau poliția.

Fiți vigilenți. Dacă o persoană se înghesuie sau vă privește cu atenție, anulați tranzacția și mergeți la alt bancomat.

3.8. Criminalitatea bazată pe tehnologii avansate

Centrul Europol pentru combaterea criminalității bazate pe tehnologii avansate sprijină statele membre în lupta generală împotriva criminalității informatice. Centrul dezvoltă o platformă europeană pentru a răspunde nevoilor statelor membre în acest important domeniu emergent de activitate infracțională.



© Fotolia

3.8.1. Criminalitatea informatică

Activitatea ostilă pe internet a continuat să crească în anul 2010. Din cauza atacurilor pe internet, de exemplu prin utilizarea de programe informatice ostile, utilizatorii finali sunt din ce în ce mai vulnerabili la accesarea neautorizată a conturilor. În același timp, economia subterană, în care infractorii informatici își comercializează informațiile, tehnicile și instrumentele obținute în mod ilegal, continuă să se dezvolte.

În prezent există o economie subterană digitală complexă și autonomă, în care datele reprezintă o marfă ilegală. Datele cu caracter personal furate și datele

financiare au o valoare monetară concretă. Aceasta determină o serie de noi activități infracționale, de exemplu „phishing", „pharming", distribuția de programe informatice ostile și spargerea bazelor de date ale firmelor și instituțiilor, sprijinite de o infrastructură complet dezvoltată de dispozitive „code writer" ostile, gazde de site-uri specializate și persoane capabile să închirieze rețele alcătuite din multe mii de calculatoare compromise, pentru comiterea de atacuri automatizate.

Prin intermediul unui fișier de lucru pentru analiză dedicat, Europol a participat la operațiuni transfrontaliere organizate în urma atacurilor cu programe informatice ostile asupra unor instituții financiare. În acest moment, un număr de cauze sunt în derulare, cu sprijinul Europol. Se estimează că această activitate va conduce la acțiuni comune care vor avea loc anul viitor.

Amenințarea din ce în ce mai mare reprezentată de criminalitatea informatică în UE a condus la situația în care aceasta este în prezent o prioritate a strategiei UE de securitate internă, prin urmare și a Europol.

În 2010, la Europol au fost create spații dedicate cercetării și dezvoltării în materie de criminalistică digitală care se așteaptă să crească în anul viitor, cu noi resurse tehnice.

Recent, Europol a elaborat și furnizat trei noi cursuri de formare profesională în domeniul investigațiilor privind criminalitatea informatică, care se adresează agenților de poliție specializați din UE și din statele în curs de aderare.

În 2010, în cadrul Europol a fost înființat un grup operativ european privind criminalitatea informatică (*European Cybercrime Task Force* – EUCTF), alcătuit din șefii unităților din UE specializate în criminalitatea informatică, Comisia Europeană și Eurojust, în scopul creării unei platforme pentru personalul de conducere al departamentelor de cercetări și urmăriri penale legate de criminalitatea informatică. EUCTF va sprijini realizarea și promovarea unei abordări europene armonizate privind lupta împotriva criminalității informatice și a modului de soluționare a problemelor cauzate de utilizarea tehnologiei cibernetice în scopul săvârșirii unor infracțiuni. De asemenea, Europol continuă să își consolideze relațiile și cooperarea cu industria privată și mediul academic, acestea având un rol important în combaterea criminalității informatice și în cercetare; vor fi stabilite noi strategii pentru stimularea acestui proces de colaborare.

Ca parte a programului de la Stockholm, al cărui obiectiv este crearea unui spațiu unic de justiție și securitate pentru cei 500 de milioane de cetățeni ai Uniunii Europene, Europol a fost invitat să consolideze analiza strategică privind criminalitatea informatică. Au fost stabilite mai multe concluzii și inițiative pentru a defini o strategie concertată de combatere cu eficiență a criminalității informatice. Acest proces va fi realizat într-un mod adecvat numărului mare de infracțiuni săvârșite prin aceste mijloace: violența sexuală și imaginile care prezintă abuzuri sexuale asupra copiilor, activitățile teroriste, atacurile asupra rețelelor electronice, fraudele, furtul de identitate etc.

Pentru a contribui la planificarea strategică pentru centrul european de combatere a criminalității informatice, Europol a elaborat iOCTA, o evaluare a amenințării pe care o reprezintă crima organizată facilitată prin internet, care va fi publicată în 2011.

3.8.2. Platforma Europol de combatere a criminalității informatice

Platforma de combatere a criminalității informatice pusă în aplicare în prezent la Europol se sprijină pe trei piloni:

- sistemul online de raportare a infracțiunilor pe internet (*Internet Crime Reporting Online System,* I-CROS): acesta reprezintă centrul european al unei rețele de puncte naționale ale statelor membre și părților terțe de raportare online către Europol, unde toate infracțiunile observate pe internet pot fi raportate și aduse în atenție la nivel european, dacă este necesar;
- fișierul de lucru pentru analiză dedicat al Europol care vizează fapte de crimă organizată săvârșite cu ajutorul internetului și al TIC, în scopul obținerii de câștiguri financiare: accentul este pus pe identificarea și, în cele din urmă, desființarea grupurilor care acționează în domeniul criminalității informatice. În general, activitatea din acest domeniu este orientată în direcția atacurilor asupra sistemelor sau rețelelor informatice. Mai precis, infracțiunile comise includ crearea de programe informatice

ostile, accesarea neautorizată a conturilor, furtul de identitate și atacuri complexe de „phishing” și comerț electronic. Fișierul de lucru pentru analiză reprezintă un răspuns la solicitarea statelor membre ale UE de sprijinire a combaterii criminalității informatice la nivel internațional;

- platforma pentru expertiză internet și criminalistică (*Internet Forensic Expertise platform*, I-FOREX): aceasta constă într-un portal și include toate informațiile care nu au legătură cu datele cu caracter personal/operaționale care sunt incluse, de fapt, în cei doi piloni menționați anterior. Informațiile conținute în I-FOREX se vor referi, în principal, la cele mai bune practici polițienești și la formarea profesională a agenților de poliție și vor ajuta anchetatorii să își mențină actualizate aptitudinile tehnice.

3.9. Infracțiuni legate de proprietatea intelectuală

Încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (IPR) se referă la violarea a două categorii principale de drepturi recunoscute și protejate. Prima categorie este legată de proprietatea industrială, care acoperă drepturi din diferite domenii precum cel asupra semnelor distinctive (mărci comerciale), brevetelor, desenelor și modelelor (contrafacere). Cea de a doua categorie se referă la dreptul de autor asupra unor opere literare și artistice, inclusiv filmele cinematografice, operele muzicale și programele informatice (piraterie). Contrafacerea este o infracțiune privind violarea proprietății industriale, în timp ce pirateria este o infracțiune privind încălcarea drepturilor de autor.

Rețea de piraterie



Poliția federală judiciară din Belgia, prin intermediul Unității de Luptă împotriva Criminalității Informatice din Bruxelles, a condus o anchetă internațională legată de o rețea de piraterie în domeniul filmelor cinematografice. În septembrie 2010, ca rezultat al coordonării eforturilor Europol și Eurojust, au fost arestate 15 persoane și confiscate 49 de servere din 12 state ale UE și o țară terță. Pierderile din industria respectivă, cauzate de actele de piraterie ale acestui grup infracțional, au fost estimate la aproximativ 30 milioane EUR pe an.

Centrul Europol pentru combaterea criminalității bazate pe tehnologii avansate și o echipă analitică au organizat reuniuni operaționale la Europol, pentru a stabili cea mai bună strategie. În acest domeniu foarte tehnic, era esențial ca probele digitale stocate pe servere și hard-discuri să fie protejate, astfel încât factorul-cheie în reușita acestei acțiuni l-a constituit acțiunea simultană. În ziua în care a avut loc acțiunea, ofițerii de legătură din 13 țări implicate au utilizat biroul operațional al Europol în scopul realizării schimburilor de informații în timp real, pe durata intervenției.

Potrivit celor mai recente statistici, în 2009, un număr de 118 milioane de articole contrafăcute și piratate, care au implicat 43 500 de dosare, au fost reținute la vămile de la frontierele UE ([7]). Aceste statistici nu includ „confiscările intracomunitare” sau anchetele efectuate de alte agenții de aplicare a legii, de exemplu poliție sau autorități vamale. De asemenea, statisticile nu includ produsele contrafăcute descoperite care au fost fabricate pe teritoriul Uniunii Europene. Observatorul european al contrafacerii și pirateriei a fost creat în scopul îmbunătățirii calității informațiilor și statisticilor disponibile referitoare la fenomenele de contrafacere și piraterie de pe piața internă a Uniunii Europene ([8]).

([7]) Cifre publicate de către Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală a Comisiei Europene, 7 iulie 2009.

([8]) http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/observatory/index_en.htm

În prezent, contrafacerea nu se mai limitează la produsele de lux, constituind o problemă globală care afectează toate tipurile de mărfuri, inclusiv o gamă largă de articole de comerț, de la țigări până la îmbrăcăminte și accesorii, dar și produse care ar putea avea un impact negativ asupra sănătății și siguranței, cum sunt echipamentele electronice, băuturile, alimentele și medicamentele.

Contrafacerea și pirateria pot cauza prejudicii grave societății, economiei și clienților. Aceste fenomene infracționale afectează comerțul legal, prin reducerea vânzărilor și a veniturilor și, prin urmare, afectează inovarea, investițiile și resursele destinate cercetării și dezvoltării. Contrafacerea și pirateria încurajează concurența neloială, deoarece falsificatorii nu sunt stânjeniți de legislația, reglementările, normele, taxele și impozitele pe care firmele înregistrate trebuie să le respecte. În consecință, aceste fenomene afectează ocuparea forței de muncă și provoacă pierderi bugetelor naționale, prin neîncasarea veniturilor obținute în mod normal din taxe și accize. Probabil o problemă mai gravă generată de contrafacere este reprezentată de riscurile importante pentru sănătatea și siguranța consumatorilor, având în vedere, în special, faptul că au făcut obiectul contrafacerii produse precum echipamentele electronice, băuturile, alimentele, medicamentele și jucăriile.

Pesticide contrafăcute

În 2010 a existat un caz referitor la fabricarea, distribuirea și livrarea ilegală de substanțe chimice contrafăcute și potențial periculoase, destinate tratării alimentelor și solului, precum și altor scopuri din agricultură. Această anchetă a condus la confiscarea, de către autoritățile germane, a unei cantități de 28 de tone de pesticide contrafăcute care ar fi putut avea un efect devastator asupra sănătății publice. Confiscarea a fost executată în urma unui mesaj de avertizare de la Europol, bazat pe datele operative culese din cauzele precedente existente în alte state membre, și a afectat titularii de licențe de fabricație implicați. Europol a furnizat rapoarte analitice și a organizat reuniuni operaționale cu țările respective.

De asemenea, mesajul de avertizare emis de Europol a informat autoritățile de aplicare a legii cu privire la riscurile pe care le prezintă manipularea acestui tip de produs, „punctul de inflamabilitate” al pesticidelor contrafăcute fiind de numai 24 °C.

Informațiile operative și probele obținute de Europol sugerează că grupurile de crimă organizată sunt implicate efectiv în comerțul ilicit cu produse contrafăcute și, într-o măsură mai mică, în piraterie. Sumele uriașe de bani generate de activitățile lor ilicite, adăugate la nivelul scăzut al sancțiunilor sau al succesului urmăririlor penale în acest domeniu, au oferit organizațiilor infracționale posibilitatea de a obține profituri substanțiale care, la rândul lor, susțin alte activități infracționale. Acestea includ legături cu imigrația ilegală, spălarea banilor, contrabanda, traficul de droguri și corupția.

Unelte electrice contrafăcute

Această operațiune a vizat rețelele de crimă organizată italiene care traficau produse contrafăcute nesigure, de exemplu unelte și generatoare electrice.

În mai 2010, agențiile de aplicare a legii din șapte state membre ale UE, împreună cu Europol și Eurojust, au luat măsuri importante împotriva acestei rețele infracționale.

Operațiunea a fost coordonată de Parchetul Anti-Mafia din Napoli și s-a finalizat cu arestarea a nouă persoane de către Guardia di Finanza și cu confiscarea de materiale și bunuri în valoare de peste 16 milioane EUR. Această operațiune a fost cea mai recentă din seria de acțiuni conduse în cadrul unei anchete vaste care a durat doi ani. În cursul acțiunilor precedente, au avut loc 60 de arestări și au fost confiscate 800 tone de produse contrafăcute, în valoare de 12 milioane EUR, în urma percheziţiilor efectuate într-un număr de 143 de depozite din Belgia, Franța și Germania. În total, 20 de state membre ale UE și trei țări terțe au fost implicate în această anchetă realizată de mai multe agenții.

3.10. Frauda în materie de TVA din UE

Frauda intracomunitară cu firme-fantomă (*missing trader intra-Community fraud* – MTIC) reprezintă o formă organizată, complexă de fraudă în materie de TVA, comisă de infractori care atacă regimurile taxei pe valoarea adăugată (TVA) din statele membre ale UE. Modelul de bază al fraudei intracomunitare transnaționale în materie de TVA implică cel puțin două state membre.

Frauda MTIC este comisă de grupuri de crimă organizată care creează o structură de firme și persoane cu legături între ele, exploatând, în același timp, diferitele caracteristici specifice ale sistemelor naționale de impozitare, pentru a masca legăturile reale dintre participanții la actele de fraudă. Așa-numitele firme-fantomă implicate în schemele de fraudare în materie de TVA, care sunt inițial responsabile de prejudiciile fiscale, acționează doar pe perioade scurte de timp, uneori de numai câteva săptămâni, înainte de a dispărea.

Comisia Europeană estimează că frauda în materie de TVA reprezintă pentru statele membre o pierdere de aproximativ 60 miliarde EUR în fiecare an. Frauda transfrontalieră sau transnațională în materie de TVA nu afectează însă doar interesele economice și financiare ale Uniunii Europene, ci și schimburile comerciale legale, ceea ce la rândul său ar putea avea un impact negativ asupra ratelor de ocupare a forței de muncă. În plus, profiturile din TVA pot finanța alte tipuri de activitate infracțională, de exemplu contrabanda cu țigări sau traficul de droguri. Schemele se bazează pe tranzacții virtuale sau reale de tip „carusel", în care aceleași „mărfuri" sunt vândute și revândute de mai multe ori. Acest mod de operare este denumit frecvent fraudă de tip „carusel" în materie de TVA.

Frauda MTIC tradițională bazată pe mărfuri – implicând mărfuri precum telefoanele mobile, cipuri de calculator sau metale prețioase – nu mai reprezintă singura preocupare. S-a constatat o trecere clară la frauda MTIC bazată pe servicii, întrucât infractorii și-au dovedit interesul față de elementele necorporale și și-au extins activitățile infracționale pe piețele de servicii în domeniile protecției mediului și energiei.

Au fost descoperite fraude importante în materie de TVA în comercializarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră sau a cotelor alocate de certificate (certificate EUA). Europol estimează că pierderea cauzată de frauda legată de creditele privind dioxidul de carbon în perioada iunie 2008-decembrie 2009 a fost de aproximativ 5 miliarde EUR. În consecință, Europol a început derularea unui proiect dedicat, de coordonare a anchetelor penale ale statelor membre, care să servească drept platformă pentru schimbul rapid de informații cu privire la această activitate comercială.

Proiectul Europol privind analiza fraudei intracomunitare cu firme-fantomă (MTIC) reprezintă singura bază de date existentă la nivelul Uniunii Europene pentru stocarea informațiilor privind criminalitatea legată de MTIC. Din acest motiv, proiectul a devenit sursa principală de referință pentru operațiunile de aplicare a legii. Cunoștințele și datele stocate la Europol facilitează cunoașterea solidă a acestui domeniu de criminalitate și identificarea celor mai importante ținte ale infracțiunilor. Europol a devenit un centru de excelență în combaterea fraudei MTIC transfrontaliere și a infracțiunilor asociate.

Operațiunea „Blue Sky”



© Guardia Civil

În martie 2010, agenții Gărzii Civile Spaniole (Guardia Civil) au efectuat arestări și percheziții la domiciliu care au vizat cinci grupuri infracționale aparent independente care erau puternic implicate în frauda legată de creditele privind dioxidul de carbon. În perioada aprilie-noiembrie 2009, aceste bande câștigaseră 50 milioane EUR prin fraudele comise în Spania. Au fost arestate nouă persoane și verificate 14 firme din Madrid, Marbella, Barcelona și Valladolid, de la care s-au confiscat bani, componente de calculator (hardware) și documente.

La scurt timp după ce a fost informat cu privire la acest caz, Europol a elaborat un raport analitic în care „firma-fantomă” spaniolă era identificată. Această firmă făcea parte dintr-un grup internațional conectat la mai multe lanțuri de fraudare MTIC, care era urmărit penal de alte state membre ale UE. De asemenea, rapoartele analitice ale Europol au furnizat detalii cu privire la toate conturile relevante de tranzacționare a cotelor de emisii din registrele statelor membre, completate cu toate datele privind tranzacțiile de achiziții și livrări de certificate unitare de emisii (*European unit allowance*, EUA). Astfel, anchetatorii spanioli au primit toate informațiile necesare legate de adresele pe care să le vizeze și la care să efectueze percheziții în ziua intervenției.

De asemenea, Europol a detașat biroul mobil la sediul anchetatorilor în timpul fazei operaționale. Biroul mobil a oferit anchetatorilor posibilitatea de a realiza „în timp real” verificări ale informațiilor privind firmele și persoanele suspectate de fraudă în raport cu bazele de date ale Europol.

Europol oferă sprijin în cadrul Instrumentului de asistență tehnică și de schimb de informații (*Technical Assistance and Information Exchange Instrument* – TAIEX) gestionat de Comisia Europeană, prin organizarea de seminarii în scopul îmbunătățirii experienței și bunelor practici între agenți de aplicare a legii și procurori din statele membre ale UE și țările învecinate. Cooperarea cu țările terțe este esențială în combaterea fraudei în materie de TVA, având în vedere faptul că infractorii își spală adesea profiturile ilicite în afara Uniunii Europene.

3.11. Spălarea banilor

Europol sprijină statele membre în prevenirea și combaterea activităților infracționale de spălare a banilor, în special în ceea ce privește analiza tranzacțiilor suspecte și a oricăror alte informații financiare.

Biroul Europol privind activele provenite din săvârșirea de infracțiuni (*Europol Criminal Assets Bureau* – ECAB) sprijină anchetatorii din statele membre în urmărirea produselor infracțiunii, atunci când activele au fost ascunse în afara granițelor jurisdicționale, însă în interiorul Uniunii Europene.

Operațiunea „Shovel”

Operațiunea „Shovel” a vizat activitățile unui grup de crimă organizată extrem de violent din Irlanda, implicat în traficul de droguri și de arme pe teritoriul Europei. Europol a sprijinit Irlanda, Regatul Unit, Spania și Belgia să descopere produsele infracțiunilor legate de activitățile infracționale ale grupului și să ajute statele membre afectate în vederea desființării rețelei de spălare a banilor utilizată de grupul respectiv.

De asemenea, analiza furnizată de către Europol a ajutat la identificarea unor noi persoane asociate grupului de crimă organizată. În cursul anului 2010, au fost adunate probe noi și, cu toate că acestea indicau că grupul își mută principalele activități comerciale și economice în Spania, membri importanți ai acestuia au continuat să desfășoare activități infracționale în alte țări din UE.

În martie 2010, la sediul Europol a avut loc o reuniune operațională al cărei scop a fost planificarea lansării unei operațiuni ample în Irlanda, Spania și Regatul Unit. Reuniunea a fost urmată de o reuniune de coordonare organizată în aprilie, la Eurojust, între reprezentanții autorităților judiciare competente. Operațiunea s-a desfășurat în luna mai 2010. Pe lângă numeroasele rapoarte de analiză elaborate de către Europol, care au vizat persoane cu diferite roluri în interiorul grupului infracțional, precum și activele de care dispunea acest grup în UE, SUA și Asia, Europol a sprijinit efectiv operațiunea, în ziua desfășurării, prin detașarea a trei birouri mobile în Irlanda, Spania și Regatul Unit. Birourile mobile au fost folosite drept birouri operaționale virtuale pentru a facilita pentru anchetatori efectuarea de schimburi de informații în timp real și în condiții de securitate.

Peste 600 de elemente de informații au fost comunicate reciproc prin intermediul canalelor Europol. Reprezentanții țărilor implicate au fost prezenți la fața locului. Au fost mobilizați peste 700 de anchetatori și s-au executat 38 de arestări și numeroase percheziții în toate cele trei țări. Analiza criminalistică a calculatoarelor, laptopurilor, palmtopurilor și altor dispozitive electronice este în curs de desfășurare, iar materialele confiscate au fost examinate de către echipe de anchetă din statele membre.

Europol este gazda secretariatului permanent pentru **Rețeaua Interagenții Camden de Recuperare a Creanțelor** (*Camden Assets Recovery Inter-Agency Network* – CARIN), care este o rețea informală a experților judiciari și responsabili de aplicarea legii în domeniul recuperării creanțelor. CARIN are în prezent 55 de jurisdicții membre înregistrate, inclusiv toate cele 27 de state membre ale UE și nouă organizații internaționale. Din fiecare jurisdicție au fost desemnați câte un ofițer de aplicare a legii și un ofițer judiciar pentru a sprijini, în calitate de persoane de contact, cooperarea transfrontalieră în scopul identificării, înghețării, reținerii și confiscării bunurilor provenite din infracțiuni. Aceste persoane de contact răspund la întrebările generale referitoare la recuperarea creanțelor în propriile jurisdicții, însă oferă și sprijin operațional prin canalele legale avute la dispoziție.

Operațiunea „Dracula”

Această operațiune a vizat grupurile de crimă organizată din România care acționau în mai multe țări din UE (între altele, Austria, Danemarca, Franța, Germania, Italia, Spania, Suedia), precum și în Noua Zeelandă, Elveția și SUA. Potrivit Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din România (DIICOT), această rețea infracțională funcționa din 2006, desfășurând licitații frauduloase pe internet. Rețelele de crimă organizată erau implicate în diverse activități infracționale, inclusiv, dar nu numai: vânzări frauduloase de mărfuri inexistente clienților prin intermediul site-urilor internet „spoof” (cu identitate falsă), al site-urilor legale eBay sau al altor site-uri de licitații; „phishing”; utilizarea de documente de identitate false pentru deschiderea de conturi bancare în străinătate; utilizarea de carduri de credit falsificate pentru jocurile de poker online. Serviciile de transfer de bani Western Union și MoneyGram erau folosite pentru a primi banii de la victime; în plus, infractorii și-au deschis chiar ei personal conturi bancare. Au fost identificate peste 800 de victime, iar costul infracțiunii este estimat la aproape 1 milion EUR.

Aceasta este o operațiune desfășurată în comun de forțele de poliție din Republica Cehă, Franța, România și SUA, principalele intervenții și arestări având loc în România. S-au trimis în Republica Cehă un birou mobil Europol și un expert Europol. Pentru prima dată, s-a folosit un birou mobil Europol prin satelit, pentru a sprijini această operațiune. Peste 150 de polițiști au fost mobilizați în Republica Cehă în cursul intervențiilor, s-au executat zeci de percheziții la domiciliu și au fost reținuți, în total, 31 de suspecți.

Sprijinul operațional acordat de Europol la fața locului a avut ca rezultat opt situații de corespondență reală de date, stabilite prin cercetările efectuate atât în sistemul informațional Europol, cât și în sistemul de index. A fost elaborat un raport de situație specific pentru poliția cehă, care a servit drept probă suplimentară atunci când s-a solicitat în instanță reținerea în custodie a unuia dintre suspecți.

4. Sfera Europol

4.1. Agențiile de aplicare a legii din statele membre ale UE

Europol menține o legătură permanentă (24/7) în timp real cu unitățile naționale Europol din cele 27 de state membre ale Uniunii Europene. Acest schimb permanent de comunicații și date privind criminalitatea este posibil datorită birourilor de legătură găzduite la sediul Europol și reprezintă modul esențial și eficient de menținere a contactului și de sprijinire a aproximativ 2 milioane de agenți responsabili de aplicarea legii în UE și, cel mai important, a tuturor anchetatorilor interesați ale căror acțiuni pot beneficia de asistența Europol.

După ce Danemarca și-a închis progresiv toate birourile de legătură bilaterală din UE, în 2010 această țară a decis ca activitatea sa de cooperare în materie polițienească să se desfășoare prin biroul danez de legătură Europol.



Unitățile Europol naționale și numărul agenților responsabili de aplicarea legii din cadrul autorităților competente din statele membre ale UE

4.2. Cooperarea externă a Europol

Europol cooperează cu un număr de parteneri din UE, precum și cu țări și organizații terțe. Schimbul de informații cu acești parteneri are loc pe baza acordurilor de cooperare. Două tipuri de acorduri determină caracterul cooperării cu părți terțe: acordurile strategice oferă celor două părți implicate posibilitatea punerii la dispoziție a tuturor informațiilor, cu excepția datelor cu caracter personal, în timp ce acordurile operaționale permit și schimbul de date cu caracter personal.

Cooperarea Europol este esențială între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE și din țările terțe, precum și cu alte agenții și instituții partenere din Uniunea Europeană.

În prezent, Europol cooperează cu 17 țări din afara UE, nouă organisme și agenții din UE și alte trei organizații internaționale, inclusiv Interpol, care este implicat, sub multe aspecte, în activitatea operațională a Europol.

Ca și în anii precedenți, Europol a continuat să coopereze strâns cu alte agenții din UE care acționează în spațiul de libertate, securitate și justiție. În 2010, Europol a condus cooperarea dintre agențiile pentru justiție și afaceri interne (JAI), rol care este atribuit prin rotație. În această calitate, directorul Europol a organizat, la sediul Europol, reuniunea anuală a șefilor de agenții JAI din 26 noiembrie 2010, cu participarea CEPOL, OEDT, Eurojust, FRA, Frontex, Sitcen și a reprezentanților Comisiei Europene, Secretariatului Consiliului și Președințiilor belgiană și maghiară. Șefii de agenții s-au axat pe îmbunătățirea cooperării interagenții ca urmare a intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona și au dezbătut teme precum controlul democratic și aspecte bugetare.

În 2010, cooperarea interagenții a primit un nou impuls declanșat de o cerere venită din partea Președinției suedeze, care solicita CEPOL, Eurojust, Europol și Frontex să elaboreze în comun o evaluare a cooperării lor actuale, precum și propunerea de măsuri concrete destinate consolidării suplimentare a acestei cooperări. Au fost prezentate două rapoarte Comitetului permanent pentru securitate internă (COSI) pe care acesta le-a aprobat, iar în prezent acestea sunt în curs de punere în aplicare. Procesul de implementare se estimează a fi finalizat până la sfârșitul anului 2011. Propunerile se referă la cooperarea bilaterală și multilaterală și acoperă aspecte de interes comun, precum cooperarea în ceea ce privește aspectele operaționale, guvernanța și relațiile externe, cercetarea și dezvoltarea, formarea profesională și conștientizarea.

De asemenea, crearea COSI a promovat contactele și coordonarea operațională dintre agențiile JAI din Uniunea Europeană. COSI a elaborat un document combinat, „The state of internal security in the EU" (*Situația securității interne în Uniunea Europeană*), care a avut la bază trei documente strategice: „Organised Crime Threat Assessment (OCTA)" și „EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)", realizate de Europol, și „Annual Risk Analysis (ARA)" (*Analiza anuală a riscurilor*), elaborat de Frontex. Se estimează că o astfel de evaluare în comun a amenințărilor este esențială pentru o coordonare mai solidă între agențiile respective.


© Fotolia

5. Progrese

5.1. Strategie și obiective

Europol se află într-un punct crucial al evoluției sale, agenția fiind pregătită să își preia rolul de actor principal în domeniul aplicării legii în Uniunea Europeană. În viitorul imediat, strategia Europol va constitui cadrul de referință pentru activitățile sale zilnice, pentru a asigura cel mai bun sprijin cooperării în domeniul aplicării legii în UE.



© Comisia Europeană

Urmând propria strategie ambițioasă, Europol va răspunde celor mai importante provocări, dar va și profita de toate ocaziile pentru a realiza progrese suplimentare și a oferi beneficii concrete. Această strategie conduce Europol pe drumul drept spre concretizarea principalelor sale obiective, prin furnizarea unui set unic de servicii operaționale pentru Uniunea Europeană, legate de trei domenii majore:

- **de a funcționa ca principal centru de sprijin al UE pentru operațiunile de aplicare a legii**
  Se vor depune mai multe eforturi pentru a maximiza valoarea operațională a informațiilor deținute de către Europol și a raționaliza furnizarea serviciilor de analiză și a altor servicii operaționale. Europol își asumă rolul de lider în stabilirea unei cooperări mai eficiente între agenții și partenerii din domeniul aplicării legii, inclusiv Eurojust și Interpol.
- **de a deveni un punct nodal al Uniunii Europene pentru informațiile privind criminalitatea**
  Coordonarea dintre statele membre în ceea ce privește identificarea deficitelor de informații și a priorităților comune în cadrul anchetelor referitoare la cele mai importante ținte criminale este esențială și va fi consolidată. Capacitățile unice ale Europol îi oferă posibilitatea de a se dezvolta ca „motor al informațiilor" în Uniunea Europeană, pentru a răspunde acestor probleme, precum și de a crea o platformă de informații capabilă să faciliteze un răspuns operațional mai eficace la principalele amenințări la adresa securității. Dezvoltarea în continuare a aplicației Europol de rețea pentru schimbul securizat de informații va conduce Europol mai aproape de avangarda activității de aplicare a legii.
- **de a se dezvolta în continuare ca centru al Uniunii Europene pentru expertiza privind aplicarea legii**
  Europol inițiază noi tehnici bazate pe inovare și bune practici, oferind, de asemenea, formare profesională de calitate în domenii specializate precum falsificarea euro, terorism și desființarea laboratoarelor de producere a drogurilor.
  Vor fi abordate toate deficitele de cunoștințe și expertiză, prin dezvoltarea și promovarea de bune practici și prin sprijinirea statelor membre cu asistență, recomandări și cercetare în domeniile formării profesionale, asistenței tehnice, prevenirii criminalității, metodelor și analizelor tehnice și criminalistice, precum și tehnicilor de investigare.

5.2. Perspective

Europol și-a câștigat o poziție mai bună pe scena Uniunii Europene, datorită Tratatului de la Lisabona și noului său statut juridic (Decizia Consiliului privind Europol), dar și datorită noii strategii și a capacității îmbunătățite a agenției. Toate aceste evoluții fac din Europol un partener unic de cooperare pentru agențiile UE de aplicare a legii și un factor important care contribuie la procesul decizional al Uniunii Europene.

Controlul democratic constituie un alt subiect de importanță majoră pentru Europol. Anul 2011 poate aduce îmbunătățiri suplimentare în acest domeniu, care urmează să fie inițiate pe baza unei comunicări a Comisiei Europene din 2010 ([9]). Una dintre ideile principale ale acestei comunicări este crearea unui forum permanent comun sau interparlamentar care va include atât parlamentele naționale, cât

([9]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind procedurile de control al activităților Europol de către Parlamentul European, împreună cu parlamentele naționale [COM(2010) 776 final].

și comisiile Parlamentului European responsabile cu probleme polițienești. De asemenea, Comisia urmărește să sporească transparența Europol prin îmbunătățirea comunicării cu Parlamentul European (PE) și parlamentele naționale, asigurându-se că acestea primesc cu regularitate produsele Europol relevante. Un alt element al acestei noi abordări ar putea fi organizarea unei dezbateri în cadrul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (LIBE) cu privire la strategia multianuală a Europol și la programul anual de lucru al agenției. Vizita de studiu a comisiei LIBE la sediul Europol, care a avut loc în iunie 2010, poate servi deja drept exemplu concret de consolidare a responsabilității democratice și transparenței Europol. Vizitele de studiu de acest fel sunt privite ca un instrument esențial care servește la explicarea și promovarea potențialului Europol, cu accent pe instrumentele sale operaționale, analiza informațiilor și sistemul solid de protecție a datelor.

În calitate de principală agenție UE de aplicare a legii, ambiția Europol este de a găsi noi posibilități de raționalizare a luptei împotriva crimei organizate și terorismului. Astfel de posibilități au fost deja identificate și ele includ necesitatea:

- elaborării unei legislații la nivelul UE privind criminalitatea informatică, pentru a facilita realizarea unor anchete mai eficiente, sprijinite prin expertiza și resursele centralizate ale Uniunii Europene, precum cele existente la Europol;
- îmbunătățirii analizei privind finanțarea terorismului, cu ajutorul unui program comunitar care să adauge valoare aplicării legii, asigurându-se respectarea standardelor europene în materie de protecție a datelor;
- explorării unei mai bune cooperări cu sectorul privat, astfel încât să se poată folosi, într-o mai mare măsură, expertiza în ceea ce privește criminalitatea cibernetică, spălarea banilor și criminalitatea legată de proprietatea intelectuală;
- mobilizării autorităților de aplicare a legii pe teritoriul Uniunii Europene, astfel încât problemele comune să poată fi soluționate într-o manieră coerentă.

Dincolo de aceste noi posibilități în materie de politici, obiectivul principal al Europol rămâne sprijinirea autorităților UE de aplicare a legii, stoparea și desființarea, în primul rând, a grupurilor de criminalitate gravă și crimă organizată și a grupurilor teroriste. Această prioritate nu s-a schimbat și nu se va schimba, însă autoritățile de aplicare a legii, în general, trebuie să continue să inițieze politici, instrumente și tactici pentru a ține pasul cu evoluțiile globale și a putea fi cu un pas înaintea infractorilor.


© Comisia Europeană

Având în vedere complexitatea în continuă creștere a activității infracționale, orice efort depus la nivel local sau chiar național pentru a răspunde în mod individual crimei organizate și terorismului internațional ar fi sortit eșecului. Astfel, împreună cu statele membre ale UE și cu organizațiile partenere, Europol va juca un rol din ce în ce mai important în apărarea securității interne a Uniunii Europene. Un Europol mai puternic înseamnă o mai mare rată de succes a anchetelor și o mai bună protecție a cetățenilor Uniunii împotriva amenințărilor pe care le reprezintă formele grave de criminalitate internațională și terorismul.

Analiza Europol – Raport general privind activitățile Europol
Oficiul European de Poliție
Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2012 — 60 p. —21 × 29,7 cm

ISSN 1681-1550
ISBN 978-92-95078-17-8
doi:10.2813/28414

QL-AB-11-001-RO-N

Oficiul pentru Publicații